

Vlaams
Parlement

vergadering **C4**
zittingsjaar 2019-2020

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Binnenlands Bestuur, Gelijke Kansen en
Inburgering

van 15 oktober 2019

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Hannelore Goeman aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de plannen om de samenwerking met Unia stop te zetten – 11 (2019-2020)	
VRAAG OM UITLEG van Celia Groothedde aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over het voornemen van de Vlaamse Regering om zich terug te trekken uit Unia – 99 (2019-2020)	3
VRAAG OM UITLEG van Stephanie D'Hose aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over een reclamecampagne die partnergeweld minimaliseert – 30 (2019-2020)	12
VRAAG OM UITLEG van Hannelore Goeman aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de implementatie van de geplande betalende inburgeringstrajecten in Brussel – 12 (2019-2020)	
VRAAG OM UITLEG van Stijn Bex aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over inburgeringscursussen in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest – 39 (2019-2020)	16
VRAAG OM UITLEG van Chris Janssens aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de intrekking van de erkenning van de Al Ihsaanmoskee – 13 (2019-2020)	21
VRAAG OM UITLEG van Jeremie Vaneeckhout aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de aanstellingsprocedure van gouverneurs – 38 (2019-2020)	
VRAAG OM UITLEG van Kurt De Loor aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de benoeming van de provinciegouverneur van Oost-Vlaanderen – 61 (2019-2020)	31

**VRAAG OM UITLEG van Hannelore Goeman aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de plannen om de samenwerking met Unia stop te zetten
– 11 (2019-2020)**

**VRAAG OM UITLEG van Celia Groothedde aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over het voorstellen van de Vlaamse Regering om zich terug te trekken uit Unia
– 99 (2019-2020)**

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: Welkom in de Commissie voor Binnenlands Bestuur, Gelijke Kansen en Inburgering. Ik voorspel u dat we vele uren samen zullen doorbrengen.

We zijn met heel wat nieuwkomers. De werkzaamheden in de commissie zijn strikt gereguleerd, ook wat spreekuren betreft. Normaal grijp ik niet snel terug naar het reglement, maar dat zal ook van u afhangen. Als u er losbandig mee omgaat, zal ik het reglement wel moeten hanteren.

Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): In het regeerakkoord lezen we dat de samenwerking met Unia wordt stopgezet en wordt vervangen door een Vlaams gelijkekansen-centrum. Uw federale collega van Gelijke Kansen kondigde in de plenaire vergadering van 3 oktober 2019 aan dat de samenwerking met Unia pas zal kunnen eindigen in 2023. Wij begrijpen niet zo goed waarom die samenwerking wordt stopgezet. Ik heb deze week nog een opiniestuk van de twee voorzitters van Unia gelezen. Zij zeiden dat Unia tijdens de vorige legislatuur tot drie keer toe in een commissie is komen spreken. Zij hebben toen tekst en uitleg gegeven, tot grote tevredenheid van alle parlementsleden.

Wij vragen ons toch af of die beslissing niets te maken heeft met het feit dat Unia tijdens de voorbije legislatuur een aantal keren onzacht in aanvaring is gekomen met de regeringspartijen, de N-VA voorop. Wij hebben de indruk dat heel dat verhaal een revanchistisch kantje heeft en we zien er niet echt een goede kant aan. Unia is vandaag een interfederaal centrum waar iedereen terecht kan, los van de wetgeving of de wetgever. We vrezen dat een eigen centrum de drempel alleen maar zal verhogen voor mensen die op zoek zijn naar hulp en dat dit voor verwarring zal zorgen, omdat mensen eerst moeten uitzoeken waar ze precies terecht kunnen. Of zoals de voorzitters van Unia zeiden: 'Zul je morgen bij een ander centrum terechtkomen als je klachten hebt over discriminatoir geweld of als je klachten hebt over discriminatie op basis van seksuele oriëntatie?' Ik begrijp bovendien niet goed hoe een overheid die haar overheidsapparaat wil rationaliseren dan toch plots kiest voor het oprichten van een nieuw, apart centrum. Voor mij is dat niet echt een voorbeeld van goed bestuur.

Welke objectieve analyses of evaluaties werden geraadpleegd om te concluderen dat Vlaanderen nood heeft aan een apart gelijkekansencentrum?

Wat is de reden om de samenwerking met Unia na 2023 stop te zetten?

Kunt u meer toelichting geven over het takenpakket van het nieuwe Vlaamse gelijkekansencentrum? Zal dit verschillen van het takenpakket van Unia? Zo ja, in welk opzicht?

Wanneer zal het nieuwe Vlaamse gelijkekansencentrum effectief van start gaan?

Kunt u mij een gedetailleerd overzicht geven van de kostenraming van het geplande Vlaamse gelijkheidscentrum? Dat mag u uiteraard in bijlage toevoegen.

Hoe vaak is men in dialoog gegaan met Unia over de stopzetting van de samenwerking? Wanneer vonden deze gesprekken plaats en wat waren de conclusies? Indien er verslagen beschikbaar zijn, dan lees ik die graag.

Hoe zult u ons verzekeren dat het nieuwe Vlaamse gelijkheidscentrum in volle onafhankelijkheid volgens de Principes van Parijs zal kunnen werken?

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): In het regeerakkoord staat dat Vlaanderen zich wil terugtrekken uit Unia. Ook ik vind deze beslissing onbegrijpelijk.

Unia is een instelling die heel goed werkt en jaar na jaar meer klachten te verwerken krijgt. Unia heeft ook een eenloketfunctie en is daardoor heel gebruiksvriendelijk. Vorige week nog werd Unia als gelijkheidsinstituut in de media genoemd als een internationaal gerenommeerd centrum. Ik vind de beslissing om uit Unia te stappen dan ook onbegrijpelijk en zie het als slecht bestuur.

Ik zou graag weten op welke objectieve criteria en evaluaties de uitstap uit Unia is gebaseerd, los van de stemmingmakerij die er de afgelopen jaren is geweest. Het enige criterium dat ik heb gehoord, onder andere van u, is dat Unia niet bevoegd is voor gender, maar dat gegeven is een gevolg van een beslissing die de politiek zelf heeft genomen in 2014. Op dat moment heeft uw partij daar mee over beslist. Dat argument is helemaal geen reden om uit Unia te stappen. Het zou hoogstens een reden zijn om de huidige verschillende werkingen die op dit moment harmonieus naast elkaar bestaan, meer te integreren met Unia. Ondanks uitgebreide opzoekingen heb ik ook geen inhoudelijke evaluaties gevonden die een negatief advies gaven over Unia. Als die er zijn, kunt u ons die dan geven?

Tot 2023 zal Unia samenwerken met Vlaanderen en omgekeerd. Kunt u dat bevestigen? Op welke manier denkt u samen te werken met Unia tot op dat moment?

Op welke manier zal de overdracht van expertise en dossiers naar het geplande Vlaamse gelijkheidscentrum gebeuren? Hoe plant u de zeer uitgebreide expertise aan boord te houden?

Ik vraag me ook af welke gronden voor discriminatie dit nieuwe instituut zal behandelen. Zullen dat er minder zijn dan Unia vandaag? Ik kijk dan naar het uitgebreide aanbod van Unia zelf. De site van Unia geeft info over wetgeving, een database met rechtspraak en onderhandelde oplossingen, informatie voor het onderwijs, voor werkgevers. De informatie is beschikbaar in meerdere talen en in gebarentaal. Unia biedt ook een gratis telefoonnummer. Welke van die functies zal het nieuwe Vlaamse Unia aanbieden?

Zal het sensibiliseren, of ook in rechte treden? Zal het meewerken aan het implementeren van praktijktesten?

Hoeveel zal de oprichting van een nieuw instituut en de overdracht kosten? In het regeerakkoord is sprake van minder instellingen, maar in dit geval wordt er eentje bij gecreëerd. Zal de Vlaming nu niet dubbel betalen voor de oprichting van een nieuw orgaan, terwijl er een goedwerkend instituut is, en voor de bijdrage aan het naar verluidt geplande interfederale mensenrechtenmechanisme?

Wat voor zin heeft het om zich terug te trekken uit een goedwerkend instituut om zich te integreren in een andere interfederale instelling die een mandaat en een opdracht heeft die raken aan het bestaande instituut?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord

Minister Bart Somers: Voor ik op de vraag antwoord, wil ik zeggen dat ik zeer vereerd ben dat ik hier namens de regering aanwezig mag zijn. Ik ben zelf heel veel jaren parlements lid geweest en ik zal proberen mijn taak als minister te volbrengen met groot respect voor het parlement. Ik zal proberen op een ordentelijke en goede manier te antwoorden op de vragen die me worden gesteld.

Ik wil ook begrip vragen voor het feit dat ik exact een week minister ben. Als u de vragen beluistert die u zelf stelt, zult u begrijpen dat het begin van mijn antwoord zal zijn dat het evident is dat ik na een week als minister geen antwoord kan hebben op al uw vragen, maar ik zal toch proberen zo goed mogelijk de context te schetsen waarin we ons bevinden.

Het Vlaamse regeerakkoord bevat inderdaad een heel uitdrukkelijke passage die zegt dat de nieuwe Vlaamse Regering op het einde van de lopende samenwerkingsovereenkomst met Unia, een eigen Vlaams gelijkekansencentrum zal oprichten. Dat gelijkekansencentrum zal de opdrachten van Unia en van de genderkamer, die nu bij de Vlaamse ombudsman zit, bundelen en zich inschakelen in een interfederaal mensenrechtenmechanisme, allemaal conform de Principes van Parijs om een A-status te verkrijgen. Dat zijn de verschillende, duidelijke politieke beslissingen die aan de grondslag liggen van de actie die ik als minister moet voeren. Ik voer die actie binnen het bestaande regeerakkoord. Het gaat om een politieke keuze die de meerderheidspartijen binnen deze regering hebben gemaakt om op het einde van de huidige samenwerkingsovereenkomst met Unia te kiezen voor een Vlaams gelijkekansencentrum. Dat geeft ons ook de tijd om dat op een goede en gestructureerde manier te doen.

Door dat te doen, kiest Vlaanderen ervoor om zich in te schakelen in een evolutie die zich internationaal aftekent, waarbij men er steeds meer voor kiest om alle verschillende mensenrechteninstellingen te bundelen in één mensenrechteninstituut. Je ziet die tendens in Scandinavië, maar ook in Nederland. Door het naast elkaar bestaan van verschillende gelijkekanseninstituten, die zich elk op een andere problematiek richten – gender, afkomst en dergelijke meer –, krijg je vaak niet de meest optimale afweging van de verschillende vrijheden. Iedereen weet dat die vrijheden nooit absoluut zijn. Soms botsen ze met elkaar en moeten ze met elkaar in dialoog kunnen treden. Een goede mensenrechtenapproach bestaat erin dat je de integraliteit van de verschillende rechten die in onze samenleving moeten worden bewaakt, samenbrengt en bundelt.

Het is juist dat wij er in 2014 in Vlaanderen voor gekozen hebben om die genderkamer op te richten bij de Vlaamse Ombudsdienst, maar die beslissing hing heel nauw samen met het feit dat het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen (IGVM) op federaal niveau ook niet ingekanteld werd binnen Unia. Er was toen ook geen bereidheid voor om dat te doen. Ik denk dat op dat punt de geesten aan het rijpen zijn. Wij willen in Vlaanderen absoluut dat er één mensenrechteninstituut komt op Vlaams vlak, dat beide problematieken bij elkaar brengt.

De bedoeling is om een volwaardig en onafhankelijk Vlaams mensenrechteninstituut uit te bouwen, omdat wij internationaalrechtelijk, Europees, maar ook decretaal verplichtingen hebben die we ook hard willen maken op het terrein. Vlaanderen heeft belang bij een goed werkend gelijkekanseninstituut in Vlaanderen.

U vraagt wat de toekomstige relatie zal zijn met Unia, dat waarschijnlijk zal blijven bestaan als interfederaal gegeven. Ik ga dat de volgende weken en maanden op een rustige manier uitklaren. Ik heb de mensen van Unia al één keer ontmoet, in die ene week als minister. Zolang de samenwerking met Unia blijft bestaan, gaan we die heel correct doen, op een optimale manier, vanuit het belang van de cliënten.

De structuur waar we naartoe moeten gaan, moet een klantvriendelijke structuur zijn. Ik heb mij daar een eerste keer over bevraagd, om te zien wat de verhouding is van de Vlaamse dossiers binnen het geheel van de huidige Unia-constructie. Vlaanderen financiert ongeveer 10 tot 12 procent van de ganse Unia-structuur. Dat is op basis van een samenwerkingsovereenkomst. Ongeveer 20 procent – maar dat is een ruwe inschatting die we verder gaan verfijnen in de loop van de komende maanden en jaren – van de dossiers die bij Unia binnengebracht worden in de Nederlandse taal, heeft betrekking op Vlaamse bevoegdheden. Er zijn ook nogal wat dossiers die potentieel Vlaamse en federale bevoegdheden vermengen. Die schat men – opnieuw, heel ruw geschat – op 10 tot 20 procent van de dossiers.

Het is mijn ambitie als minister om te werken aan een kwalitatief mensenrechteninstituut dat de internationale standaarden haalt. Dat betekent dat dat mensenrechteninstituut, ook dat Vlaamse, onafhankelijk zal zijn. Het zal een waakhond zijn. Het zal op bepaalde momenten de luis in de pels blijven, want een mensenrechteninstituut heeft tot taak om te waken over alle fundamentele vrijheden en moet zich dus van nature kritisch opstellen ten aanzien van al diegenen die die vrijheden potentieel met voeten treden. Ook het toekomstige Vlaamse mensenrechteninstituut zal daar dus een rol in blijven spelen.

Op basis van de lopende samenwerkingsovereenkomst, moeten wij ten laatste op 15 september 2022 die samenwerking opzeggen, waarop we ten vroegste kunnen uittreden op 15 maart 2023. Dat geeft ons dus alle tijd om dat op een rustige en gestructureerde manier te doen. Ik zal daarvoor – dat ligt in mijn natuur – in dialoog gaan met Unia, maar evident ook met de mensen die vandaag bij de Vlaamse ombudsman werken. Ik zal mij ook goed bevragen, ook internationaal, om te kijken hoe Vlaanderen kan uitblinken. Want dat is onze ambitie: excellentie nastreven, ook op het gebied van het beschermen van mensenrechten. Onze blik op het noorden gericht, zoals wij terecht in ons regeerakkoord zeggen, geïnspireerd door wat er in Scandinavische landen gebeurt, willen wij absolute excellentie nastreven op het gebied van het beschermen van de vrijheden van alle mensen die hier in Vlaanderen zijn.

Het is evident dat er in de komende weken en maanden nog heel veel zaken uitgeklaard moeten worden. We staan nog maar aan het begin, maar ik heb nu toch al het kader kunnen schetsen waarbinnen wij naar deze problematiek kijken.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp-a): Minister, ik dank u voor uw eerste antwoorden. Ik kan natuurlijk begrip opbrengen voor het feit dat u in uw eerste week niet meteen een antwoord hebt op al mijn vragen.

U hebt wel geantwoord op de essentie en dat is dat het de beslissing om de samenwerking met Unia stop te zetten, een politieke beslissing is. We zullen van mening blijven verschillen, maar in mijn ogen is dat een totale absurditeit. Ik snap natuurlijk dat er internationaal wordt geëvolueerd naar mensenrechteninstellingen waar alle verschillende dimensies van mensenrechten worden samengebracht. Dat had voor ons ook perfect interfederaal kunnen en moeten gebeuren. In die zin blijf ik het een verkeerde keuze vinden om Vlaanderen terug te trekken uit een instituut dat, wat ons betreft, vandaag perfect werkt.

Wij denken ook dat het voor verwarring zal zorgen. U zegt dat de klachten vandaag in 20 procent van de gevallen over Vlaamse bevoegdheden gaan en in 10 tot 20 procent over gemengde bevoegdheden. Dan zijn er natuurlijk ook nog de klachten over puur federale bevoegdheden. Hoe wilt u in godsnaam dat mensen die morgen een probleem hebben, weten waar ze terecht kunnen met hun klacht in geval van discriminatie? Ik blijf dit een vergissing vinden.

Ik heb nog enkele vraagjes waar ik geen antwoord op heb gekregen.

Heb ik het goed begrepen dat de politieke beslissing niet is genomen op basis van een objectieve evaluatie?

Is het nog te vroeg voor het kostenplaatje van dat nieuwe instituut?

Tegen wanneer denkt u op deze vragen een antwoord op te kunnen formuleren?

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Minister, het is fijn dat u zich zo coöperatief wilt opstellen in de commissie en blijkbaar ook ten opzichte van Unia. Er rest mij dan ook de ondankbare taak om hier hard tegen in te willen gaan.

Ik heb er alle begrip voor dat u pas minister bent, maar waarom wordt er dan meteen zo'n grote beslissing genomen? Ik wil me aansluiten bij het gebrek aan evaluatie. Waarom is er geen evaluatie gepland in plaats van het onmiddellijk afschaffen van het instituut? Met de Scandinavische evolutie naar meer integratie had men evengoed kunnen nagaan hoe de bestaande instituten beter geïntegreerd konden worden in plaats van een nieuw instituut op te richten. Dat is trouwens exact waar ik voor pleitte in mijn eerste vraag. Het is fijn dat u dit bevestigt, maar dat kan dus met het bestaande Unia, dat goed werkt.

Ik hoor u zeggen dat u een instituut wilt met een klantvriendelijke structuur. Op dit moment heeft Unia, zoals ik al zei, een éénloketfunctie. Dat is dus een instituut waar een gebruiker op één plek kan vertellen wat hem is overkomen, waarna er wordt doorverwezen.

U hebt het over de waakhond en de luis in de pels. De luis in de pels is hier afgestraft. Als Brusselaar heb ik dan ook de opmerking dat dit chaos zal creëren. Ik woon in een kosmopolitische stad. We hebben nu een goedwerkend interfederaal orgaan. Ik vraag mij af of Vlamingen straks nog terecht zullen kunnen bij Unia? Wordt het Vlaamse Unia dan bevoegd voor de Vlamingen? Hoe wordt die bevoegdheid afgebakend? Waar kunnen buitenlanders terecht? U zegt dat het op zichzelf moet staan. Ik kijk dan even naar Brussel: wat moet er gebeuren als er straks een Franstalig persoon met een handicap gediscrimineerd wordt op een Vlaamse bus van De Lijn op Brussels grondgebied? Of wanneer een expat op Brussels grondgebied door een Nederlandstalige wordt gediscrimineerd? Of wanneer een Nederlandstalige buitenlander in Brussel door een Franstalige wordt gediscrimineerd? Dat zijn in Brussel heel doordeweekse situaties. Op dit moment kunnen al die mensen naar Unia bellen, zeggen wat hun overkomen is en dan worden ze doorverwezen. Zullen we de mensen daar dan bij gebrek aan een éénloketfunctie zelf mee opzadelen? We zullen hiermee een wildgroei aan instellingen creëren. Moet Vlaanderen op het vlak van gelijke kansen echt aan koterij doen? Of gaan wij het federale Unia bij dezen met alle pluimen laten lopen terwijl het Vlaamse Unia een lege doos wordt?

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Minister, dank u voor uw eerste uitgebreide antwoord. U bent nog maar één week minister, ik ben tevreden met uw antwoord. Uiteraard zullen wij bij de bespreking van uw beleidsnota's verder en dieper ingaan op de concrete plannen.

Het stemt mij heel positief dat u zo hard de onafhankelijkheid van het Vlaamse mensenrechteninstituut als waakhond in de toekomst benadrukt. CD&V heeft hierbij nog een aantal opmerkingen. Ik ga het debat niet voeren over de instellingen zelf. Voor ons is het belangrijkste dat er een gelijkkekansencentrum is dat

kan waken over gelijke kansen en dat discriminatie heel krachtig kan bestrijden. Om dat te doen, is een slagkrachtige organisatie nodig. Voor de CD&V-fractie is het belangrijk dat de diensten die Unia aanbiedt, behouden blijven. Het moet duidelijk zijn voor de mensen waar zij terecht kunnen. In dat opzicht is het heel positief dat de Genderkamer van de Vlaamse Ombudsdienst geïntegreerd zal worden in het toekomstige Vlaamse gelijkekansencentrum.

Misschien zult u het erover hebben bij de concrete antwoorden op de vragen bij de beleidsnota, maar het is heel belangrijk dat de expertise van Unia zal overkomen naar het Vlaamse gelijkekansencentrum. Kunt u daar al iets concreter op ingaan? Het is heel belangrijk dat de opgebouwde expertise behouden blijft.

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Minister, de discussie gaat nu vooral over waar men moet zetelen, op het Vlaamse of op het federale niveau. Vooraleer we daarop ingaan, moeten we benadrukken dat – welke instelling het ook wordt – de strijd tegen racisme en discriminatie voor deze meerderheid zeer belangrijk blijft. Ik verwijs naar de woorden van de minister-president in de regeerverklaring. Hij maakte heel duidelijk dat we die strijd onverkort zullen voortzetten. Racisme en discriminatie mogen we op geen enkele manier aanvaarden.

De Vlaamse regelgeving is op dat vlak zeer uitgebreid. Het Gelijkekansendecreet gaat zelfs verder dan de Europese regelgeving. Het bevat een twintigtal gronden van discriminatie en gaat op die manier verder dan de andere regels. Dat toont aan dat discriminatie in Vlaanderen op geen enkele manier kan worden aanvaard.

Het ligt dan ook in het verlengde van de mogelijkheden dat Vlaanderen een eigen instituut gaat oprichten dat die verschillende vormen van discriminatie gaat bewaken. Een Vlaams instituut biedt voordelen. Minister, u wees daar al op. Gender kan mee geïncorporeerd worden. Dat kan de coherentie van het discriminatiebeleid alleen maar verbeteren. Vlaanderen zal ook meer zeggenschap hebben over de handhaving. Niet onbelangrijk is ook dat de beleidsadviezen van dit orgaan meer op maat van Vlaamse bevoegdheden kunnen worden geschreven.

In het voetbal zegt men vaak: 'Elk voordeel heb zijn nadeel.' Het nadeel is dat je riskeert dat de burger, het slachtoffer aan wiens kant we moeten staan, misschien moeilijker zijn weg zal vinden. Minister, daarom vragen wij u om daar met dat nieuwe instituut zeker rekening mee te houden. Bij de oprichting van een nieuw Vlaams instituut moet het eenloketprincipe overeind blijven. Het slachtoffer moet niet gaan zoeken waar hij moet aankloppen: op Vlaams of Brussels niveau of waar dan ook.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Minister Somers, u doet dat al vrij goed voor iemand die nog maar een week minister is, maar ik heb toch een aantal vragen. Ik begrijp niet goed waarom leden van de regering waar u deel van uitmaakt er altijd maar mee schermen dat het een internationale verplichting zou zijn om een nationaal mensenrechteninstituut op te richten. Dat klopt niet. Er is geen dergelijke verplichting.

Er wordt dan verwezen naar de principes van Parijs, die werden goedgekeurd door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties. Maar dat is niet bindend. Het is heel simpel, die resoluties zijn niet bindend.

Mijn eerste vraag is eigenlijk: vindt u dat het een internationale verplichting is een argument om dit mensenrechteninstituut te hebben?

Ten tweede heb ik zelf in het verleden de nodige ervaring gehad met de voorloper van Unia – dat was het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding

(CGKR) – en samen met mij vele Vlamingen. Die ervaring was niet positief. Dat was een ervaring die heeft geleerd – en wij krijgen heel vaak die berichten via email en via sociale media – dat het eigenlijk het CGKR, en daarna Unia, zijn die discriminerend te werk gaan. Ik denk dat er wel overeenstemming over bestaat dat discriminatie in bepaalde gevallen op zijn minst niet moet kunnen en verwerpelijk is. Daar zijn ook wetten voor, die wetten worden toegepast, men kan daarvoor klacht indienen.

Maar als je zo'n instituut opricht – laat ons Unia nemen, het meest recente – wordt dat bevolkt door mensen zoals een Els Keytsman, die dat centrum geleid heeft, maar ook vele anderen natuurlijk, die zelf hun politieke visie en ideologie voortdurend laten doorschemeren in hun werk. Hoe weet ik dat? Niet alleen uit mijn eigen ervaring, ik zal het even toelichten.

Ik heb klacht ingediend omdat ik niet werd aangeworven als ingenieur omdat ik voor Geert Wilders had gewerkt. Wel, Unia heeft mij daarin niet geholpen. Ze hebben mij daar totaal in de steek gelaten. Dat is één verhaal, van mezelf, maar wij ontvangen zo meerdere verhalen van mensen.

En wij zien ook dat wanneer de leiding van Unia, Els Keytsman, optreedt in de media, wanneer zij zich manifesteert op sociale media, Twitter bijvoorbeeld, zij zich heel activistisch opstelt, dat zij daar niet louter als een waakhond zit – ik hoor u dat woord gebruiken – maar dat zij eigenlijk haar eigen ideologie, die natuurlijk gekleurd is, zoals die van ons allemaal, wil opdringen. Zo zijn er een aantal zaken, vormen van discriminatie, die bij Unia totaal onderbelicht zijn gebleven, bijvoorbeeld antisemitisme vanuit de moslimgemeenschap. Als het over antisemitisme ging, en als Els Keytsman daarover optredens deed, hamerde zij altijd eenzijdig op antisemitisme vanuit extreemrechtse hoek.

Mijn vraag is dus eigenlijk: hoe kunt u voorkomen dat zo'n mensenrechteninstituut geen activistische, ideologisch gekleurde factor wordt? Eigenlijk is dat volgens mij een dynamiek die er sowieso zal zijn en die je niet kunt tegenhouden, wat voor mij een bewijs is dat het een slechte zaak is om zo'n mensenrechteninstituut op te richten.

Ten tweede, iets concreter, houdt de kostprijs mij ook zeer bezig. Wij kunnen dus pas uit Unia stappen op 15 maart 2023. Ik neem aan dat er dan een zekere overlap zal zijn tussen de oprichting van het nieuwe instituut en het uittreden uit Unia. Zal dat een meerkost zijn voor Vlaanderen? En zal dat nieuwe centrum überhaupt meer of minder kosten dan wat wij nu aan Unia bijdragen? Als de bijdrage van Vlaanderen 'slechts' 10 tot 12 procent van de financiering van Unia is, lijkt het mij dat dat nieuwe centrum ons meer zal kosten.

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Minister, ik dacht eigenlijk mijn tussenkomst te starten met te stellen dat iedereen wel de noodzaak aanvoelt om een instelling te hebben die gaat voor gelijke kansen, die strijdt tegen discriminatie en racisme, maar na de laatste tussenkomst weet ik niet meer heel zeker of dat de juiste inleiding is. Dus zal ik het veranderen naar: de meesten onder ons voelen die noodzaak wel degelijk aan. Maar dan moet dat natuurlijk wel een instelling zijn die neutraal is, die objectief is, en daar volg ik voor een deel wel mijn collega, die zegt dat die rol gespeeld moet worden op een manier die niet activistisch en militant is.

Als je rechten en kansen verdedigt, als je tegen discriminatie strijdt, dan moet je dat niet doen vanuit een welbepaalde ideologie, maar vanuit een algemene maatschappelijke consensus. Als ik naar Unia kijk, dan zie ik inderdaad dat het vaak voor de positieve rechten strijdt, en dat het de negatieve rechten vaak vergeet. Ik zie dat Unia bijvoorbeeld een jarenlange juridische strijd voert om het hoofd-
doekenverbod van werkgevers als racistisch te bestempelen, maar waarom horen we zo weinig van Unia als het gaat over homofobie bij moslims? Waarom horen we

zo weinig over Unia als het gaat over de vrouwonvriendelijkheid in de salafistische islam? Dat zijn zaken waarvan ik voel dat de samenleving soms in de kou wordt gelaten.

Minister, mijn pleidooi is: ja voor een Vlaamse instelling die gaat voor gelijke kansen, tegen discriminatie en tegen racisme, en als het gaat, zoals u in uw antwoord hebt gezegd, over een neutrale, objectieve instelling.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Vooreerst wil ik alle parlementsleden danken voor de bijkomende vragen en de beschouwingen die zijn gemaakt. Ik probeer die maximaal mee te nemen in het ontwikkelen van het beleid.

De keuze die de regering maakt, is een keuze waarvan sommigen zullen zeggen dat er nadelen aan zijn, bijvoorbeeld van praktisch-organisatorische aard. U hebt een aantal hypothetische casussen gegeven die aantonen dat het een uitdaging zal zijn op het terrein om het goed te laten functioneren. Maar er zijn ook voordelen aan, zoals het gemakkelijk integreren van gender binnen een gelijkekanseninstituut. Ik ben absoluut niet zeker dat men op het federale vlak een draagvlak vindt om het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen te integreren in Unia. In Vlaanderen is dat draagvlak er wel. Dat is een positieve zaak. Daar zit dus eten en drinken in.

Ik wil hier even Deng Xiaoping citeren, die zei dat het niet uitmaakt of de kat zwart of wit is, als ze maar muizen vangt. Het is belangrijk dat alle partijen een stelling innemen ten aanzien van de vraag of het nodig is dat Unia blijft bestaan zoals vandaag dan wel of het interessanter is dat we gaan voor een eigen Vlaams mensenrechteninstituut. U kent de mening van de meerderheid.

Vorbij die principiële discussie moeten we ons in de komende maanden en jaren vooral concentreren op de vraag: hoe kunnen we een kwalitatief mensenrechteninstituut bouwen? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat de klantgerichtheid optimaal is en dat mensen met een klacht of een vraag op een heel eenvoudige en eenduidige manier ergens terecht kunnen en dat er heel goede afspraken worden gemaakt?

Dat is het interfederale samenwerkingsverband waarin de verschillende bestaande organen optimaal samenwerken ten dienste van de cliënt. Dat is de uitdaging waar ik als minister voor sta. Die ga ik proberen zo goed mogelijk te realiseren. Na een week heb ik nog voldoende vertrouwen in mezelf om ervan uit te gaan dat ik dat in enkele jaren tijd voldoende rondgefietst krijg. Vorbij de symbolendiscussie moeten we dan naar het terrein gaan.

Dan kom ik bij de volgende vraag: is er een internationaalrechtelijke verplichting? Moeten we dat doen? Er is alleszins een Europeesrechtelijke verplichting om dat te doen. We moeten van Europa een gelijkheidsorgaan oprichten. Europa legt ons die verplichting op. Maar nog belangrijker dan Europa – hoe sterk ik ook geloof in de Europese Unie –, is dat we hier een decreet hebben goedgekeurd dat verdergaat dan de internationaalrechtelijke verplichtingen. Het Vlaams Parlement uitte met het goedkeuren van dat decreet de bereidheid om Vlaanderen tot een voorloper te maken in het beschermen van mensenrechten.

Nog belangrijker dan dat is dit voor mij ook een bewijs van humaniteit in een samenleving. Dat is het wezenlijk beschermen van onze verlichtingswaarden. Die verlichtingswaarden worden beschermd in de frontlijn van het verdedigen van de vrijheden die internationaal zijn gegarandeerd aan elk van ons. Mensen met een beperking mogen niet worden gediscrimineerd als gevolg van hun beperking, mensen mogen niet worden gediscrimineerd op de arbeidsmarkt omdat zij 55- of

60-plussers zijn. Zo bestaan er een twintigtal categorieën die vandaag decretaal verankerd zijn en waarvan de Vlaamse natie zegt dat ze daarover wil waken en die wil beschermen. En dat is de reden waarom wij een mensenrechteninstelling nodig hebben.

En dan is er de terechte vraag of een dergelijke mensenrechteninstelling ideologisch geïnspireerd moet zijn. Zonder in semantiek te vervallen, denk ik dat u gelijk hebt dat geen enkel mensenrechteninstituut een echt draagvlak kan creëren wanneer het te ideologisch geïnspireerd is.

Moet een mensenrechtencentrum vertrekken vanuit een consensus? Neen, een mensenrechtencentrum moet niet vertrekken vanuit een consensus, maar vanuit de juridische rechten die decretaal en internationaal aan iedereen zijn gegarandeerd en daarover waken, en moet met andere woorden heel vaak ook tegen de consensus ingaan om die rechten te verdedigen en te bewaken. Want als we de consensus hadden gevolgd die twintig, dertig of veertig jaar geleden bestond over bijvoorbeeld holebi's, dan hadden holebi's vandaag niet de rechten die ze hebben. Zeker daarvoor is een dergelijke instelling nodig.

De vraag van de heer Van Rooy ging over de financiering. Mijnheer Van Rooy, u zult me niet kwalijk nemen dat ik daar nu niet kan op antwoorden, ik kan wel twee elementen geven. Ik denk dat we eerst een Vlaamse mensenrechteninstelling moeten opbouwen en de overgangsfase zo kort mogelijk moeten houden, idealiter van de ene dag op de andere, – ik weet niet of dat praktisch mogelijk zal zijn, dat zullen we de volgende maanden moeten onderzoeken –, maar dus het liefst zo kort mogelijk. Er mag ook geen overlap zijn, want dat zal evenmin functioneren. Want hoe kan Vlaanderen in een instelling zitten en daar een delegatie of bevoegdheden aan geven en daarnaast een andere instelling laten werken die eigenlijk de facto voor Vlaanderen hetzelfde doet? U hebt gelijk wanneer u suggereert dat die overgangsperiode zo kort mogelijk moet worden gehouden. Dat is ook het belang van wat in het regeerakkoord staat, namelijk een interfederaal samenwerkingsmechanisme. Ik denk dat we dat heel goed moeten uitwerken.

Mevrouw Groothedde, ik wil u vragen om ons de casussen die zich potentieel kunnen voordoen, te bezorgen. Hoe meer u er ons bezorgt, hoe meer we daarover kunnen nadenken. Ik heb ook aan Unia gevraagd om te reflecteren over de moeilijkheden die zich voordoen. Ik zal dat ook aan derden en aan de Vlaamse ombudsman vragen zodat we de volgende maanden goed in beeld krijgen wat de problemen zijn. En voor alle problemen bestaat er een oplossing, die we dan ook zullen zoeken.

Ik weet dat ik niet exhaustief ben in de antwoorden maar ik probeer naar de essentie te gaan van wat ik vandaag al kan meedelen.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Ik neem akte van het feit dat het Vlaams Belang het blijkbaar niet belangrijk vindt om een mensenrechteninstituut te hebben voor burgers die op verschillende manieren met discriminatie worden geconfronteerd. Daarnaast valt het me op dat de meerderheidspartijen zich uitputten in allerlei excuses om te proberen uitleggen wat de meerwaarde zou kunnen zijn van een apart Vlaams instituut. Om een vergelijking te maken met een kat: wat mij betreft, is dit Vlaams instituut een zeer dure kat in een onnodig complex nest waarbij men de katjes uit elkaar haalt om ze dan te leren samenwerken. Sorry, maar dat vind ik belachelijk, terwijl dit toch ook vooral – en dat weten we allemaal – een politieke afrekening is met een instituut dat zich inderdaad de voorbije legislatuur kritisch heeft getoond, bijvoorbeeld over de uitspraken van minister Homans over het feit dat racisme relatief zou zijn. Ze hebben daarop gereageerd, en dat lijkt me niet

meer dan logisch voor een instituut dat eigenlijk moet vechten tegen alle vormen van discriminatie.

Minister, we zullen ongetwijfeld nog meer kansen krijgen om daarover te discussiëren, maar voor mij blijft deze beslissing toch vooral een trofee van een rechtse regering, die de strijd tegen discriminatie op geen enkele manier ten goede zal komen.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Minister, ik apprecieer het dat u hier geen symbooldiscussie van wilt maken. Ik hoor dat sommigen hier in de zaal dat er wel van proberen te maken. Die gaan op hypothetische ideologieën ... Dit gaat over goed bestuur. Sowieso neem je dit soort beslissingen niet zonder een algemene evaluatie. Die is niet gebeurd. Ik zou graag feiten horen. En het enige wat er komt, zijn aantijgingen. Ik hoor van u dat er geen negatieve evaluatie is. En die is nodig, vooraleer je zo'n instituut opheft.

Dit is een vraag van expertise en klantgerichtheid, van welke discriminatiegronden er worden aangekaart, en van kost. Dit gaat heel kostelijk zijn. Het gaat waarschijnlijk expertise kosten. Op dit moment is de instelling al klantgericht en wordt er een waaier van discriminatiegronden aangekaart. Ik hoor u hier pleiten voor een instituut dat werkt zoals Unia, alleen meer geïntegreerd. Er was al gepland dat Unia meer en beter zou gaan samenwerken met de Genderkamer, en dat ze zelfs in hetzelfde gebouw zouden gaan zitten. We waren dus al in die richting aan het gaan.

Ik wil er bij u voor pleiten dat u gewoon gaat samenzitten met Unia en dat u bekijkt hoe er op een goede manier verder kan worden gewerkt, in plaats van deze ontzettend dure beslissing van slecht bestuur door te voeren.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Stephanie D'Hose aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over een reclamecampagne die partnergeweld minimaliseert – 30 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Minister, ik ben blij dat ik mijn eerste vraag om uitleg aan u mag stellen. Ik heb mijn vraag vorige week woensdag ingediend, en ondertussen is er al heel wat gebeurd, maar ik wil het probleem toch nog even kort schetsen.

Een bekend merk dat hamburgers verkoopt, heeft een reclamecampagne gelanceerd die geïnspireerd is op een kunstwerk van Roy Lichtenstein. Daarbij wordt een man uitgebeeld die zijn vrouw slaat omdat de hamburger in het verkeerde doosje zit. Uiteraard zijn daar heel wat negatieve reacties op gekomen, omdat een dergelijke campagne partnergeweld zou bagatelliseren en zelfs promoten. Bovendien wordt nog eens het cliché bevestigd dat de vrouw moet klaarstaan met eten wanneer de man thuiskomt en dat ze zelfs gestraft kan worden als het de heer des huizes niet bevalt.

RoSa, het kenniscentrum voor gender en feminisme, was een van de eersten om de reclamecampagne te veroordelen. U hebt dat ook gedaan, en na u hebben in totaal vier ministers een klacht ingediend bij de JEP, de Jury voor Ethische Praktijken inzake reclame. Het zijn slechts vier van de in totaal meer dan driehonderd

klachten die men over deze campagne heeft ontvangen. Ik heb ook begrepen dat de reclamesector zelf verstoeld stond van het gebruik van partnergeweld.

Ik wil u hierbij uitdrukkelijk bedanken voor uw snelle afkeurende reactie. Dat de boodschap bij het hamburgermerk is aangekomen, mag blijken uit het feit dat het zich na de honderden klachten eindelijk heeft geëxcuseerd. Ik vraag me wel af of die excuses wel gemeend zijn. Het is immers niet de eerste keer dat het desbetreffende bedrijf in opspraak komt met reclamecampagnes die de grenzen van het fatsoenlijke inzake gender overschrijden. In maart van dit jaar nog heeft het merk een video op Facebook gedeeld waarin een vrouw werd opgevoerd die plastische chirurgie onderging, met als begeleidende tekst: "Ze heeft al veel verkeerde keuzes gemaakt, maar niet als het om echt vlees gaat."

Minister, het zal nog moeten blijken wat al die ingediende klachten in de praktijk zullen opleveren, maar niets doen was geen optie. U hebt zeer snel actie ondernomen. Ten aanzien van partnergeweld moet een nultolerantie gelden. We zijn het daar allemaal over eens, mag ik toch hopen. Daarom ben ik zeer tevreden dat u onmiddellijk actie hebt ondernomen.

Mijn eerste vraag, hoe u op de bewuste campagne reageert, is inmiddels door uw handelingen beantwoord. Zult u de betrokken firma er rechtstreeks op wijzen dat ze andermaal een sterk gecontesteerd beeld in haar campagne ophangt aangaande de houding van mannen ten aanzien van vrouwen?

Het Vlaams regeerakkoord duidt partnergeweld aan als een van de actiepunten in het gelijkekansenbeleid. U hebt al gezegd dat we allemaal nogal snel zijn met vragen en dat u nog maar één week minister bent. Het is dus misschien een beetje voorbarig, maar ik wil u toch al vragen welke sensibiliserende acties u zult ontwikkelen om dit kordaat tegen te gaan.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Mevrouw D'Hose, de reclame van het bedrijf Goodlife Foods, dat bekendstaat voor het product Bicky Burger, kun je moeilijk anders dan wansmakelijk, ongepast en kwetsend noemen. Ze banaliseert partnergeweld en creëert, zoals u terecht zegt, stigmatiserende genderbeelden.

Op zo'n moment ga je als minister kijken wat de context is, en dan bots je toch op heel confronterende cijfers. In 2018 waren er in ons land niet minder dan 45.770 aangiften van partnergeweld. In 2010 zei tijdens een grootschalig onderzoek 12,5 procent van de respondenten minstens één keer een daad van geweld te hebben ondergaan van een partner gedurende het voorafgaandelijk jaar. Dat zijn zeer confronterende cijfers. We leven in een samenleving die terecht veel gevoeliger is voor deze zaken, die vroeger allemaal weggemoffeld werden. Vandaag is dit, gelukkig maar, veel meer in beeld.

Als minister sta je op dat moment voor een dilemma. Ik moet er niet flauw over doen. Je kunt op zo'n moment niet goed reageren. Als je reageert, dan geef je nog meer aandacht aan de reclame en de advertentie. Als je niet reageert, krijg je van mensen die zelf slachtoffer zijn, betrokken zijn bij het probleem of daar een heel principiële houding in aannemen, het verwijt dat de minister van Gelijke Kansen niet ageert. Noch het een, noch het ander is volmaakt. Met zowel de ene houding als de andere houding sta je volop in de kritiek. Ik heb daar ernstig over nagedacht en ik was me bewust van dit dilemma. Als je een tijd in de politiek zit, ken je zulke dilemma's. Ik heb er toch heel bewust voor gekozen om hierop te reageren, en dit om verschillende redenen.

Eerst en vooral was de onderneming niet aan haar proefstuk toe. Ten tweede was er al heel veel media-aandacht. Een van de populaire kranten van ons land

besteedde hieraan al bijna een volledige pagina en verwees inderdaad naar de antecedenten. Er was een storm van maatschappelijk protest, met meer dan driehonderd klachten op een dag. Ook op sociale media leefde het heel hard. Op zo'n moment vind ik dat je als minister van Gelijke Kansen zeker niet aan de zijlijn kunt blijven staan. Er is de ernst van de thematiek. Er is de grote aandacht in het regeerakkoord om te ageren tegen vormen van gendergerelateerd geweld. Tot slot is er ook het feit dat we op andere momenten, wanneer er sprake is van gendergerelateerd geweld, geweld of aanzetten tot geweld, terecht kordaat en fors reageren. Daarom heb ik ervoor gekozen om een klacht in te dienen bij de JEP, de reclame-waakhond.

Ik moet u zeggen dat ik dezelfde dag in de late namiddag een mail heb gekregen van de CEO van het bedrijf, die zich uitdrukkelijk verontschuldigde, aankondigde dat hij de actie onmiddellijk zou stopzetten, zei dat hij inzag dat deze actie niet juist was, dat hij contact had gezocht met de Hulplijn 1712 – de organisatie tegen geweld, misbruik en kindermishandeling – en met het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen, om zich eerst en vooral te verontschuldigen, maar ook om een aanbod te doen om op een positieve manier als bedrijf bij te dragen om dit maatschappelijk thema onder de aandacht te brengen en daarin een andere houding aan te nemen. Die CEO heeft ook beloofd mij op de hoogte te houden.

Ik heb mijn klacht staande gehouden, hoewel het effect van de klacht maximaal kan zijn dat de reclamecampagne ingetrokken wordt, wat ook zo is. Ik heb ze toch bewust aangehouden, maar tegelijkertijd waardeer ik ook de reactie. Ik wacht nu af en ik zal zelf de volgende week ook een initiatief nemen om bij de CEO te horen wat de concrete stappen zijn zodat dit geen gratuite verklaring blijft.

Ik hoop ook dat dit tot bezinning leidt bij het bedrijf. In het verleden hebben zij, onder andere ook naar aanleiding van alzheimer, campagnes gevoerd die heel kwetsend zijn voor mensen die in die situatie zitten of voor zij die in hun directe omgeving mensen hebben die aan de ziekte lijden. Ook bedrijven en ondernemingen hebben hier een maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Voor de verdere acties beroep ik mij op het feit dat ik nog maar één week minister ben. Mevrouw D'Hose, ik ken uw ongeduld en dadendrang, maar u moet mij hier wat ruimte en tijd geven. Ik zal eerst met de organisaties bekijken wat er bestaat. In samenspraak met wat er op het terrein bestaat, zullen wij u daarover de komende maanden zeker informeren.

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Minister, u had een dilemma. Als parlementslid heb ik het ook. Wij stellen de vraag en wij gaan het nog eens onder de aandacht brengen. Het is inderdaad een pervers mechanisme, maar wel een zeer beproefde marketingtechniek. Bedrijven passen het af en toe zeer selectief toe. Om die reden ben ik niet zo overtuigd van de oprechtheid van de spijtbetuiging van de firma na alle klachten. U zei zelf dat ze al meerdere keren in de fout zijn gegaan. Gelukkig worden we als maatschappij gevoeliger voor dit soort thema's en beelden. We moeten opletten dat we niet overgevoelig worden, en dat de slinger niet overslaat naar de andere kant. Dat verwijt horen we wel eens van mensen die vinden dat je, door te reageren, de vrije meningsuiting zult beknotten of dat je met het morele vingertje gaat zwaaien.

Minister, u zult wel het opiniestuk hebben gelezen van Jan Segers in Het Laatste Nieuws. Hij had het over de dunne grens tussen fijn- en overgevoeligheid. In het geval van partnergeweld gaat dat absoluut niet op. Punt. Iemand die de harde hand van een partner heeft gevoeld tot in het diepste van zijn of haar lijf of ziel: daar is altijd een no-go. Er is geen enkel excuus te verzinnen, ook geen overgevoeligheid of overmatig politiek correct denken, en zeker ook geen subtiliteit.

Minister, ik heb er alle begrip voor dat u nog niet alle maatregelen kunt toelichten. Ik verzoek u om in de toekomst alert te blijven. Wij zullen dat allemaal samen zijn, ik hoop de rest van deze commissie ook. Wij zullen reageren op dit soort campagnes van bedenkelijk allooi, niet het minst wanneer het gaat om producten die zich op jonge mensen richten. Jonge mensen zouden daar wel eens het meest vatbaar voor kunnen zijn.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Minister Somers, ik was getriggerd door wat u zei over het alzheimervoorbeeld, van een bedrijf dat daarover iets kwetsends had gezegd. Dat was ook Bicky Burger? Oké. Ik hoor u zeggen dat bedrijven ook een verantwoordelijkheid hebben of iets van dien aard. Ik vraag mij toch af of u daarin niet te ver wilt gaan. Ik zou denken dat als een bedrijf een reclame maakt die kwetsend is, bijvoorbeeld voor mensen met alzheimer, dat misschien wel een impact zal hebben op de verkoop. Mensen zullen daarop afknappen en zullen minder dat product kopen. Dat zou ik denken, zou ik wensen. Vindt u het dan echt uw taak om zo'n klacht in te dienen? Hoever kan dat gaan? Gaat u daarin niet te ver?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Mijnheer Van Rooy, dat is een zeer relevante vraag. Waar eindigt de vrijheid van meningsuiting? Die bestaat, dat is evident, en ze wordt niet ondergraven. Je kunt de vrijheid van meningsuiting niet aan banden leggen. De JEP heeft als reclamewaakhond een convenant afgesloten met heel veel mediaspelers die zich akkoord hebben verklaard om zich te schikken naar de uitspraken van die jury, die onafhankelijk is en die geen overheidsinstelling is in de strikte betekenis van het woord. Mijn klacht is geen actie, in de zin dat ik iets verbied of onmogelijk maak. Ik ga naar een onafhankelijke reclamewaakhond, die in al zijn wijsheid oordeelt of dit binnen de ideologische spelregels van de media blijft, ja of neen.

Ik vind uw vraag een pertinente en moeilijke afweging. Enerzijds is er het dilemma of wij moeten reageren op zoiets en er daardoor nog meer de aandacht op vestigen, of zwijgen en dan misschien onze verantwoordelijkheid ontlopen om onze stempel te laten horen. Als we allemaal zwijgen, zullen sommige mensen misschien denken dat zij het terrein helemaal vrij hebben. Anderzijds is er de afweging: waar eindigt de vrijheid van meningsuiting en waar kun je maatschappelijk protesteren en je stem verheffen? Ook die vraag is niet eenvoudig.

Ik heb daar goed over nagedacht. Was dit helder voor mij? Gezien het propageren van partnergeweld, het legitimeren ervan en het inspelen op bepaalde atavistische gevoelens vind ik dat ik hier moest ageren, als je kijkt naar de omvang van het probleem, naar wat ons regeerakkoord daarover zegt en naar wat we er op andere momenten en in heel andere contexten over zeggen. Het heeft ook een positief gevolg – al blijf ik even kritisch als u, mevrouw D'Hose. De campagne is gestopt, het bedrijf gaat daarover reflecteren en gaat nadenken over hoe het op een positieve manier kan bijdragen aan de samenleving. Je kunt ook publiciteit voeren op een positieve manier, in plaats van altijd de polarisatie op te zoeken.

Het antwoord op uw vraag zal zijn om alles geval per geval te bekijken, om heel goed te proberen een afweging te maken en om daar een lijn doorheen te volgen. Ik ga daar ook heel duidelijk in zijn: ik ga niet op elke slak zout leggen en ik ga mij als minister niet permanent uit mijn tent laten lokken, want ik denk dat het effect dan nul wordt op lange termijn. Maar daar waar het nodig is, zal ik mijn verantwoordelijkheid nemen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Hannelore Goeman aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de implementatie van de geplande betalende inburgeringstrajecten in Brussel – 12 (2019-2020)

VRAAG OM UITLEG van Stijn Bex aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over inburgeringscursussen in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest – 39 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Een van de speerpunten van het nieuwe inburgeringsbeleid van de Vlaamse Regering is dat nieuwkomers voortaan zullen moeten betalen, zowel voor een cursus als om examens af te leggen. Voor alle duidelijkheid: wij zijn grote voorstander van verplichte inburgering. We denken inderdaad dat het cruciaal is dat nieuwkomers zo snel mogelijk de taal leren en zo snel mogelijk geholpen worden om hun plaats te vinden, zowel op de arbeidsmarkt als in de samenleving, maar we zijn er evengoed van overtuigd dat het een heel slecht idee is om inburgering betalend te maken. Jullie zeggen altijd: 'Kijk eens naar het Noorden.' Wel, ik zou zeggen, doe dat in dezen dan ook, want het voorbeeld uit Nederland, waar inburgering vandaag al betalend is, toont aan dat geld vragen eigenlijk vooral extra drempels opwerpt en zo averechts werkt. Maar die discussie – ik bereid een aantal vragen voor – gaan we ongetwijfeld nog zeer lang en breed kunnen voeren.

Vandaag wil ik het hebben over Brussel, want voor Brussel stellen zich volgens mij een aantal specifieke problemen. Op 21 april 2017 keurde de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (VVGGC) namelijk een ordonnantie goed die inburgering voortaan ook verplicht maakt in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Wij hebben daar mee aan de kar getrokken en we zijn daar zeer tevreden over. Die ordonnantie stipuleert de doelgroep alsook de implementatievoorwaarden van het Brusselse inburgeringsbeleid, maar de concrete uitvoering ligt in handen van de Gemeenschappen. Na lange en moeilijke onderhandelingen werd daarover een samenwerkingsovereenkomst gesloten tussen de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC) en de Franstalige en de Vlaamse Gemeenschap in april 2019. Daarbij was de afspraak dat zowel de Vlaamse als de Franstalige Gemeenschap minstens vierduizend plaatsen zouden creëren, respectievelijk via het Agentschap Integratie en Inburgering (AgII) en een aantal Bapa's (bureaus d'accueil pour les primo-arrivants), om van die verplichte inburgering ook in Brussel een realiteit te maken vanaf 1 januari 2020.

Maar aan de vooravond van de verplichte inburgering in Brussel dreigt nu een belangrijk probleem. Als Brusselse nieuwkomers kunnen kiezen tussen een betalend parcours van de Vlaamse Gemeenschap en een gratis parcours van de Franstalige Gemeenschap, gaan ze uiteraard voor dat laatste kiezen. Dat kan voor ons niet de bedoeling zijn, want het zou eigenlijk de facto de stopzetting betekenen van het Vlaams inburgeringsbeleid in Brussel, zowel voor vrijwillige als voor verplichte inburgeraars. Ik denk aan EU-burgers die in groten getale aanwezig zijn in Brussel, waaronder veel Bulgaren en Roemenen. we zien dat die vandaag ook vrijwillig inburgering volgen. Als ze echter gaan moeten betalen, gaan ze natuurlijk naar de Franstalige kant. Daarmee zou bovendien het evenwicht tussen de Vlaamse en Franstalige inspanningen volledig zoek zijn, wat indruist tegen de basisprincipes van het samenwerkingsakkoord. Het is daarnaast ook de vraag of het wettelijk, conform de Brusselse ordonnantie Inburgering, überhaupt mogelijk is om verplichte inburgering

betalend te maken op Brussels grondgebied. Het is de GGC die de bevoegdheid heeft om de verplichting en de modaliteiten daarvan te reguleren.

Bovendien – en dat is voor mij toch niet onbelangrijk – dreigt heel de situatie op termijn de positie van het Nederlands in onze hoofdstad te verzwakken. Voor mij lijkt het de vanzelfsprekendheid zelve dat we een uitzonderingsregime gaan uitwerken voor Brussel, zodat de Vlaamse inburgeringstrajecten in ieder geval in Brussel kosteloos blijven binnen de grenzen van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, zodat de inspanningen aan Vlaamse en Franstalige kant in evenwicht blijven.

Minister, hoe gaat u ervoor zorgen dat de beslissing om Vlaamse inburgeringstrajecten betalend te maken, niet zal zorgen voor een onevenwicht tussen de Franstalige en Vlaamse Gemeenschap? Hebt u een juridisch advies dat de rechtsgeldigheid van de invoering van een betalend inburgeringsparcours op het grondgebied van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest bevestigt? Zo neen, bent u van plan om dat te laten opmaken? Kunt u bevestigen dat de Vlaamse Gemeenschap zich zal houden aan de gemaakte afspraken om vierduizend plaatsen te plannen voor Nederlandstalige inburgeringstrajecten in Brussel? Hoe zult u ervoor zorgen dat die ook worden ingevuld?

Minister, zult u een uitzonderingsregime invoeren om de verplichte inburgering van de Vlaamse Gemeenschap gratis te houden op het grondgebied van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, in ieder geval voor Brusselaars die binnen de door de GGC vastgelegde doelgroep van verplichte inburgeraars vallen, maar wat ons betreft ook de vrijwillige inburgeraars? Hebt u al de kans gezien om hierover overleg te plegen met uw bevoegde GGC-collega? Zo ja, wat was het resultaat?

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Minister, mijn vraag om uitleg over dit thema had ik gesteld aan minister Dalle, omdat in het regeerakkoord staat dat de Brusseltoets als beleidsinstrument wordt behouden, dat er dus wordt nagegaan of er specifieke problemen zijn met de toepassing van regelgeving in Brussel. Alvast op dit vlak bleek dat niet gebeurd te zijn bij de totstandkoming van het regeerakkoord, maar minister Dalle zou hier binnen de regering op toezien. Vandaar dat ik mijn vraag om uitleg aan hem had gesteld.

In grote lijnen is onze fractie het eens met wat mevrouw Goeman zegt. Wij zijn ook voorstander van verplichte inburgering. Ik ben zelf voogd geweest van niet-begeleide minderjarigen. Het is heel belangrijk, zeker in een Brusselse context, dat die jongeren de lessen volgen.

We zijn er evengoed van overtuigd dat het een heel slecht idee is om het inburgeringsbeleid betalend te maken. Collega Moerenhout zal daar later nog op terugkomen, maar ik wil vandaag het punt over de Brusselse inburgeringscursussen maken. De collega vroeg al of Vlaanderen de vierduizend cursussen die we hebben beloofd, plannen.

Minister, de belangrijkste vraag is deze: hoe gaat u ervoor zorgen dat mensen in kwetsbare situaties – we moeten daar niet onnozel over doen, dat zijn geen mensen met grote financiële middelen – nog bereid zijn om een Nederlandstalige cursus te volgen?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Mevrouw Goeman en mijnheer Bex, hartelijk dank voor deze pertinente vragen. Ik zal mijn best doen om er zo goed mogelijk op te antwoorden en om u gelukkig te maken. Als een minister volksvertegenwoordigers gelukkig kan maken, heeft hij een mooie dag.

We gaan vandaag het debat nog niet voeren over het wel of niet betalend maken en wat we daarvan vinden. Ik heb begrepen dat mevrouw Moerenhout zich klaarmakkt om dat debat te voeren. Dat zullen we ongetwijfeld een andere keer doen. Het is ook niet het voorwerp van de vragen. De vragen gaan heel specifiek over Brussel en hoe we dat daar aanpakken.

Voor de collega's die misschien niet zo goed vertrouwd zijn met de situatie – jullie zijn dat zeker wel –, wil ik zeggen dat de Vlaamse Gemeenschap zich formeel heeft geëngageerd met betrekking tot verplichte inburgeringstrajecten in Brussel. We hebben dat gedaan door op 3 mei 2019 een decreet goed te keuren.

De verplichte inburgeringstrajecten in Brussel starten op 1 januari 2020. De GGC keurde op 11 mei 2017 een ordonnantie over het inburgeringstraject voor de nieuwkomers goed en duidde de Vlaamse Gemeenschap aan als een van de inrichtende partijen. De Vlaamse Gemeenschap hecht veel belang aan dit engagement, en ook ons regeerakkoord – een prachtig document, dat u zeker nog eens moet doornemen – schrijft daarover een passage: “De verplichte inburgering in Brussel is een feit en kan van start. Vanuit Vlaanderen is hier hard aan gewerkt met de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie; we zetten ons nu volop in op de uitwerking en toeleiding naar de Nederlandstalige inburgeringstrajecten.”

Om heel concreet te zijn, verwijs ik ook naar de passage over het betalend maken van deze inburgeringstrajecten. De modaliteiten motiveren we door de inburgeringstrajecten minder vrijblijvend te maken en een beroep te doen op een grotere inspanning en inzet van de nieuwkomer, maar verantwoorden we ook door het gegeven dat er in Vlaanderen een inhoudelijke versterking op til is. Er is een directere link met de werking van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB), en met het vierde traject, waarbij de nieuwkomer gekoppeld wordt aan een peter of meter waardoor hij of zij zich sneller in Vlaanderen zal kunnen integreren.

We willen echter vermijden dat er in Brussel een situatie ontstaat die niemand gewild heeft. Brussel is een belangrijke stad voor het Vlaamse beleid en nu er ook in Brussel een inburgeringstraject wordt ingevoerd, zou het verschil in kostprijs tussen de Franstalige en Nederlandstalige cursussen een verschuiving kunnen veroorzaken. Daardoor zouden we een andere uitdrukkelijke ambitie van deze Vlaamse Regering tekortdoen: we willen namelijk waken over het Vlaamse en Nederlandstalige karakter van onze hoofdstad. Om de drempel laag te houden, willen we voor de inwoners van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, die tevens een inburgeringstraject in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest volgen, een uitzondering voorzien. We willen voor deze mensen de cursussen gratis houden. Dat is een uitdrukkelijk engagement. We kunnen op termijn zeker het gesprek met onze Franstalige tegenvoetters aangaan of zij in hun positie ter zake een evolutie zien. Dan kunnen we de inburgeringstrajecten eventueel toch met Vlaanderen overeenstemmen. Op dit moment lijkt me dit een goede afweging tussen onze belangen die we in Brussel hebben om daar de Nederlandse taal sterk te houden en de inburgeringstrajecten die we aan de Brusselaars in Brussel aanbieden.

Ik kan u bevestigen, mijnheer Bex, dat we in de begroting van 2020 een budget voorzien voor de geplande vierduizend inburgeringstrajecten waarvoor we ons ten aanzien van onze partners in Brussel hebben geëngageerd. Die trajecten worden dus gefinancierd. Ze blijven bestaan en worden verder uitgerold.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Ik blijf ongelukkig over de algemene beslissing om de inburgeringscursus betalend te maken, maar ik moet toegeven dat u mij gelukkig maakt met het engagement om de inburgeringscursus in Brussel voor de inwoners van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest ook in de toekomst gratis te

houden. Ik denk dat dat cruciaal is om ervoor te zorgen dat wij ook in Brussel het engagement waaraan de Vlaamse Gemeenschap belang hecht, kunnen waarmaken, zodat we ook daar een rol kunnen spelen om mensen naar de arbeidsmarkt en samenleving te leiden, en om hun onze Nederlandse taal te leren.

Ik zal uiteraard dit dossier opvolgen om te kijken hoe dit praktisch in zijn werk gaat, maar ik steek niet onder stoelen of banken dat ik blij ben dat de juiste beslissing daarover al is genomen.

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Ook ik wil u bedanken, minister. Ook al bent u nog maar een week aan de slag, toch zijn we heel blij dat u al op deze manier uw stempel op het regeerakkoord hebt kunnen drukken.

Ik heb nog een vraag: er worden een aantal extra inburgeringstrajecten of -mogelijkheden in Vlaanderen voorzien. Bent u van plan om ook in Brussel die extra mogelijkheden uit te rollen?

De voorzitter: Mevrouw Tavernier heeft het woord.

Annabel Tavernier (N-VA): Minister, de beslissing van de Vlaamse Regering om het integratietraject betalend te maken, vind ik een goede zaak. Te veel mensen haken af tijdens het inburgeringstraject of doen nooit een examen. Die vrijblijvendheid moet eruit. Brussel is echter een unieke context vanwege het feit dat er naast de Vlaamse Gemeenschap nog andere beleidsmakers in het veld aanwezig zijn. De Franstalige integratietrajecten worden gratis aangeboden. Daardoor zou er een onevenwicht tussen de Vlaamse en de Franstalige trajecten ontstaan, indien het Vlaamse integratietraject betalend zou worden in Brussel. Het is belangrijk dat Brusselse nieuwkomers hun weg blijven vinden naar het Vlaamse aanbod. In deze context vind ik het dan ook helemaal terecht dat er beslist wordt om voor Brussel in een uitzonderingsregime te voorzien. Op termijn zou het wenselijk zijn om dit uitzonderingsregime uit te doven zodat het betalende karakter ook naar Brussel kan worden uitgebreid. Dit is uiteraard niet mogelijk zolang het Franstalige traject gratis blijft.

Minister, zult u er bij de Franse Gemeenschapscommissie (COCOF) en bij de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC) op aandringen om de baten van een betalend inburgeringstraject in overweging te nemen? Wanneer zijn die gesprekken gepland?

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Ik ben blij van Groen en sp.a te horen dat zij er ook op hameren dat het inburgeringstraject verplicht moet zijn. *(Opmerkingen)*

Ja, maar dat is vijftig jaar te laat.

Minister, als liberaal zou u het woord 'zelfredzaamheid' toch hoog in het vaandel moeten voeren. Hoe kwalificeert u dat? Hoe is de regering ertoe gekomen om viermaal 90 euro te vragen? Waarom dat bedrag? U hebt in een aantal interviews zeer trots – ik denk toch dat ik het zo mag noemen – of een beetje verontschuldigend gezegd dat het in Nederland veel meer is en dat het dus bij ons zeer weinig is. Dat doet toch vermoeden dat u toch niet zo gelukkig bent met dat bedrag. Misschien vindt u dat bedrag toch nog net iets te hoog. Hoe komt u nu tot die viermaal 90 euro? Waarom zou dat een goed bedrag zijn? Waarom zouden wij niet gewoon, in het kader van zelfredzaamheid, de volle pot vragen? U weet dat dat ons standpunt is. De volle pot is dan 4600 euro. Als ik zou migreren naar een ander land, zou ik

nooit verwachten dat men mij daar een gratis cursus zou aanbieden of – laat het ons dan toch maar eerlijk zeggen – voor een peulschil van 360 euro.

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Minister, als u een deel van de oppositie gelukkig hebt gemaakt, dan hebt u ook ons gelukkig gemaakt met uw belangrijke toezegging om voor Brussel in een uitzondering te voorzien. Dat is een zeer wijze en zeer juiste beslissing. De verplichte inburgering is, denk ik, al vijftien jaar geleden ingevoerd. Dat gebeurde trouwens door een regering met socialisten, met de allereerste Vlaamse minister van Inburgering, Marino Keulen. Vlaanderen heeft vijftien jaar later op dat vlak al een heel goede weg afgelegd. We zijn ondertussen allemaal overtuigd van het belang van een dergelijke inburgeringscursus. In Brussel heeft het allemaal wat langer geduurd. We zijn blij dat men daar nu ook op de trein van een verplichte inburgering is gesprongen voor mensen in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Het is goed dat die trein niet meteen wordt gesaboteerd door het betalend te maken. Wij zijn blij dat u dat obstakel op voorhand wegneemt en dat die Brusselse inburgeringstrein nu ook volop op de rails kan worden gezet.

De voorzitter: Mevrouw Partyka heeft het woord.

Katrien Partyka (CD&V): Voorzitter, bij de voorbereiding van deze regelingen werd de kwestie dat het in Brussel een probleem zou zijn, aangekaart. We zijn dan ook bijzonder blij dat de nieuwe minister het probleem snel en adequaat oplost.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Ik wil mevrouw Partyka bedanken voor de krachtige steunbetuiging, de heer Ongena voor het respecteren van de partijdiscipline en de andere collega's voor hun goede en terechte opmerkingen.

Eerst en vooral: het is niet ikzelf die het probleem heeft opgelost. De Vlaamse Regering is een collegiaal orgaan. We hebben het probleem opgelost in overleg met alle betrokken coalitiepartners en regeringspartners, die evident botsen rond dit probleem, dat we op een goede manier moeten aanpakken. Voor alle duidelijkheid: ik sta heel sterk achter de keuze voor het inburgeringstraject zoals we dat hebben uitgestippeld. Ik ben ook bereid om daar in een volgende commissievergadering grondiger op in te gaan en het debat daarover aan te gaan.

Ik heb daarnet tegen mevrouw Moerenhout gezegd dat we nu niet het debat gaan voeren over het betalend karakter en over die 90 euro. Ik zou mevrouw Moerenhout niet respectvol behandelen, mijnheer Van Rooy, als ik nu wel zou ingaan op uw vraag. Ik stel voor dat we daar later ten gronde over discussiëren. Dan zal ik u ook ten gronde kunnen uitleggen waarom ik denk dat het een goede en coherente maatregel is. Het gaat om een heel pakket maatregelen die we nemen om het inburgeren tot een groter succes te maken: Inburgering 2.0. Collega Keulen is daar inderdaad in 2004 mee begonnen. Hij vroeg toen ook al naar het verplichtend karakter, naar een resultaatsverbintenis in plaats van inspanningsverbintenis. Ik verheug mij er enorm over dat we in die elementen vandaag een stap verder kunnen zetten, zoals ik mij ook verheug over het opdrijven van de kansen die we creëren in dat inburgeringstraject. Want het is natuurlijk de absolute ambitie om mensen ook kansen aan te reiken in Vlaanderen, om een volwaardige burger te kunnen worden in onze samenleving.

Mevrouw Tavernier, u hebt een aantal terechte opmerkingen gemaakt. Te veel mensen leggen nooit een examen af, zegt u. Dat is juist, want er zijn nog geen examens. Er is op dit moment dus niemand die examens aflegt. Dat is net een van de dingen die we gaan invoeren. Maar uw specifieke vraag ga ik zeker meenemen, ook naar mijn Franstalige collega'. U ziet het: ik heb na één commissievergadering

al tien nieuwe afspraken waartoe ik mij moet engageren en dat zal ik in de loop van de komende weken en maanden zeker doen. Ik ga dat uiteraard ook doen in goed overleg met de collega die verantwoordelijk is voor het dossier Brussel, om te kijken of wij niet verder inspirerend kunnen zijn voor onze zuiderburen. U weet immers dat Vlaanderen op dit punt vooropliep en dat onze collega's in het zuiden nu ook overtuigd zijn geraakt van het belang van een verplicht inburgeringsbeleid. Misschien zien zij ook wel wat brood in onze nieuwe aanpak. Ik ga hen niet alleen spreken over het betalend karakter, maar ook over de arbeidstoeleiding en uiteraard ook over het vierde traject dat we willen uitbouwen, namelijk het peter-en meterschap of de buddywerking die moet toelaten om mensen sneller een sociaal netwerk te geven en mensen in de praktijk en reëel in te burgeren, zodat we segregatie vermijden en inclusie mogelijk maken. Het hele pakket is een pakket dat ik heel graag ga uitleggen bij heel veel mensen, en dus zeker ook bij onze Franstalige vrienden in Brussel. Dat is dus een goede suggestie, die ik meeneem.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Chris Janssens aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de intrekking van de erkenning van de Al Ihsaanmoskee – 13 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, ik wil vooreerst zeggen dat het mij verheugt om u in een andere hoedanigheid dan in de vorige legislatuur te mogen aanspreken, en meteen met een dossier dat u geërfd hebt van uw voorgangster. Ik weet niet of u haar daarvoor al bedankt hebt, maar misschien moet u dat doen, want het geeft u meteen de kans om na amper één week ministerschap meteen daadkracht te tonen, en ook te tonen dat u het ernstig meent met dat Vlaamse regeerakkoord, dat 'prachtige document', zoals u het zelf noemt, en vooral met de evolutie naar striktere regelgeving omtrent de erkenning van lokale geloofsgemeenschappen, die in dat prachtige document is opgenomen.

De Al Ihsaanmoskee kent natuurlijk een hele voorgeschiedenis. Ze werd tien jaar geleden, op 5 mei 2019, erkend door uw partijgenoot en heeft sindsdien ook al behoorlijk wat subsidiëring ontvangen via de provincie Vlaams-Brabant, ongeveer een half miljoen euro.

De moskee kwam voor het eerst in opspraak in 2017, toen er eind van dat jaar een preek van de imam werd gepubliceerd op de website waaruit bleek dat hij had opgeroepen dat mannen hun ongehoorzame vrouwen een tik mochten geven. De moskee kwam voor een tweede keer in opspraak toen bleek dat in een organisatie gelinkt aan de moskee, salafistisch onderwijs werd gegeven. Dat zijn toch allemaal elementen die ingaan tegen de erkenningscriteria die door de Vlaamse Regering in 2005 zijn opgesteld.

In de erkenningscriteria is onder andere opgenomen dat een moskee individuen en verenigingen uit de gemeenschap en uit de lokalen van de gemeenschap moet weren die oproepen om te handelen in strijd met de Grondwet en het Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden. Toenmalig minister Homans vond dat op basis van de preek van eind 2017 en op basis van het feit dat een organisatie gelinkt aan de moskee salafistisch onderwijs aan jonge kinderen gaf, er voldoende reden was – uiteraard terecht – om te stellen dat dit inbreuken waren op de erkenningscriteria. Daarom heeft zij op 25 juli 2019

een brief gestuurd naar de betrokken moskee om de procedure tot opheffing van de erkenning te starten. In mijn ogen was dat zeer terecht.

De betrokken imam is door het orgaan dat er verantwoordelijk voor is, de Moslim-executieve, gedurende enige tijd preventief geschorst, namelijk van november 2017 tot oktober 2018. Hij is dus een klein jaar geschorst, maar is dan gewoon in dezelfde moskee opnieuw actief geworden. Ondanks het feit dat de moskee op de hoogte was van het salafistische profiel van de betrokken man en ondanks het feit dat de moskee uiteraard wist dat er opgeroepen werd om ongehoorzame vrouwen te slaan, heeft de moskee het nodig gevonden om toch verder samen te werken met die man.

Voormalig minister Homans heeft een brief gestuurd naar een aantal mensen die volgens de regelgeving advies moeten geven over de eventuele intrekking van de erkenning. Die termijn is intussen verstreken op 23 september. Er zijn een aantal adviezen binnengekomen, die volgens de minister nogal tegenstrijdig waren. Er was ook het opmerkelijke feit dat bijvoorbeeld de provincie Vlaams-Brabant, die nochtans instaat voor de subsidiëring van de moskee, geen advies heeft gegeven, omdat ze vond dat ze gewoon onvoldoende informatie zou hebben. Ik vind het een zeer opmerkelijk feit dat een overheidsorgaan zegt dat het een lokale geloofsgemeenschap wil subsidiëren, maar dat het de controle die het zou moeten uitvoeren, niet kan doen omdat het onvoldoende informatie heeft.

Er zijn dus adviezen van een aantal organen binnengekomen. U weet dat, want u was aanwezig in de commissie ad hoc op 25 september, waar ik een gelijkaardige vraag heb gesteld aan de toen nog bevoegde minister. U hebt zich er toen over uitgesproken dat de informatiedoorstroming wat haperde. Voor mij is de essentie dat nu over de inhoud, over de basis van dit dossier een uitspraak wordt gedaan.

Minister, heeft deze moskee de erkenningscriteria overtreden? Neemt u dan ook de gepaste conclusies?

Een aantal collega's zullen ongetwijfeld denken dat het Vlaams Belang gewoon tegen de erkenning en subsidiëring is van alles wat met de islam te maken heeft. Ik zeg daar meteen bij dat dit zo is, dat wij dit een religie vinden die meteen ook een politieke ideologie is en waarvan een aantal fundamenteën haaks staan op onze democratische waarden en normen, onder andere de gelijkwaardigheid van man en vrouw. Die werden in deze moskee overtreden. Ik vraag u echter om daarvan los te komen, om met mijn desiderata geen rekening te houden. Dat zal voor u niet zo moeilijk zijn.

Ik vraag u om te kijken naar de regelgeving die voormalig minister Keulen destijds heeft opgestart, namelijk de erkenningscriteria die in 2005 zijn vastgesteld en die voormalig minister Homans terecht aanhaalde als zijnde 'overtreden'. Minister, in uw drang om mensen gelukkig te maken, vraag ik u om mij gelukkig te maken en om te zeggen dat u van mening bent dat deze moskee de erkenningscriteria flagrant heeft overtreden en dat er op basis daarvan maar een mogelijke beslissing is, namelijk de intrekking van de erkenning van de moskee.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Elke drang heeft natuurlijk zijn grenzen. Ik dank toch de vraagsteller voor zijn vraag en toelichting, en ik ga ook proberen hier op een geobjectiveerde manier op te antwoorden. Ik heb het dossier inderdaad van mijn voorganger geërfd. Ik heb mij de voorbije twee dagen grondig bevraagd over dit specifieke geval. Ik denk dat het belangrijk is, alvorens naar de grond van de zaak te gaan en ook een iets breder kader te schetsen – ik denk dat het nodig is om ook wat dieper in te gaan op de problematiek van geloofsgemeenschappen en de aanpak van informatiedoorstroming –, om eerst nog even naar de feiten te gaan. Ik herinner mij dat er ook bij de bespreking die we enkele weken geleden in het

parlement gehad hebben, toch nog wat onduidelijkheid bleef. Die onduidelijkheid is ook gerelateerd aan twee rapporten van de Staatsveiligheid die toegekomen zijn bij de bevoegde minister.

Ik probeer u de historiek zo helder mogelijk te schetsen en ik hoop dat iedereen meekan, maar ik denk dat het belangrijk is om de historiek goed te begrijpen. De betrokken Al Ihsaanmoskee is erkend op 5 mei 2009 door toenmalig minister Keulen. Eind 2017 ontstaat er een commotie – u hebt ernaar verwezen – rond een passage uit een vrijdagpreek die zegt wat u beschreven hebt: 'Als het niet helpt, moet een vrouw aangespoord worden met een symbolische tik.' Dat zijn dingen die volledig in strijd zijn met ons beeld van gendergelijkheid en dergelijke meer – we hebben daarstraks ook nog over partnergeweld gesproken. Het is een passage die eigenlijk haaks staat op een aantal fundamentele rechten die wij belangrijk vinden. Dit komt ter ore aan mijn voorganger, minister Homans, en die richt op 29 november 2017 een brief aan de Moslimexecutieve, informeert hen over wat ze te weten komt en vraagt wat de reactie is van de Moslimexecutieve. Die reageert redelijk snel, op 5 januari 2018, met een brief aan de minister, zegt dat ze zulke uitspraken niet tolereert, zegt dat ze de imam – blijkbaar de derde in rang, een hulpimam – preventief schorst, en zegt dat ze ter zake een onderzoek opstart. Zij doet het onderzoek, hoort hem verschillende keren, en op 27 maart 2018 ondertekent de betrokken imam een verklaring op eer, waarbij hij zegt dat hij de wetten van dit land zal respecteren, ook respect zal opbrengen voor de waarden die ten grondslag liggen aan de Grondwet, zoals de gelijkheid tussen mannen en vrouwen, dat hij zich zal onthouden van elke politieke uitspraak, een verklaring op eer die wordt opgesteld en die hij ondertekent. In september 2018 krijgt die man een tweede kans om daar in de moskee actief te zijn. Zijn preken worden op voorhand door het comité – dat is het beheersorgaan ingesteld door het decreet ter zake van de moskee – vooraf gelezen en ook vertaald.

Wat zegt nu de Staatsveiligheid over deze persoon? Heel belangrijk is dat het tweede rapport van de Staatsveiligheid, dat opgesteld is op 26 augustus 2019, zegt dat de imam in kwestie een traditionele Marokkaanse imam is die niet negatief in beeld komt. Ze zijn zeer formeel, de Staatsveiligheid zegt dat er rond deze man bij hen geen probleem bestaat. Die man zorgt niet voor onrust bij de Staatsveiligheid ten aanzien van de zaken die ze dienen te onderzoeken. Dat staat in het tweede rapport van de Staatsveiligheid.

De vraag die ik mij dan stel, en die iedereen zich stelt, is: waar komt dan die commotie vandaan, wat is daar dan wel gebeurd? Dan moet ik teruggrijpen naar het eerste rapport van de Staatsveiligheid van enkele maanden eerder, van 16 mei 2019. Dat rapport wordt van de FOD Justitie naar ons Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB) verzonden op 4 juni 2019. In dat rapport staat iets verontrustends, namelijk dat er een hulpimam opnieuw actief is, een lezing geeft, blijkbaar lessen geeft, die door de Staatsveiligheid omschreven wordt als iemand die salafistisch is en een mogelijke vector voor het verspreiden van extremisme.

Vanzelfsprekend heeft minister Homans daarop gereageerd. Ze heeft het op basis van dat eerste rapport, het rapport waar dit in stond, en op basis van de informatie die ze toen had, terecht nodig geacht om een procedure te starten, op 25 juli, tot intrekking van de erkenning. De uitvoeringsbesluiten beschrijven wat de minister op dat moment moet doen. Ze bevraagt de stad Leuven, de Moslimexecutieve, de betrokken moskee, de gemeente Herent, waar de moskee ook actief is, en de provincie Vlaams-Brabant. Minister Homans krijgt van drie van de vijf een reactie. Herent en Vlaams-Brabant onthouden zich van een reactie – er is ook een procedure die zegt dat men zich kan onthouden –, maar de drie anderen antwoordden.

Vooraf het antwoord van de stad Leuven was uitvoerig. De stad zette uitvoerig uiteen hoe de moskee zich inplant in de Leuvense realiteit en hoe ze werkt, ook

vanuit het veiligheidsperspectief. De burgemeester is een persoon die zowel in de preventieve kant als in de politionele kant een belangrijke rol te spelen heeft in onze staatsordening, en is ook altijd een belangrijke partner. Hij zei dat er zich inzake het veiligheidsperspectief, vanuit het oogpunt van het lokale bestuur ten aanzien van deze moskee, hoegenaamd geen problemen stellen.

Dan kwam het tweede rapport van de Staatsveiligheid. De Staatsveiligheid legde verder uit wat er wel is gebeurd. De eerste imam bleek geen probleem te zijn, maar er was een tweede persoon, die een salafistisch vertaler was van de vrijdagpreken en een organisatie heeft die onder meer lessen organiseert. Die man is sinds de controverse rond de vrijdagpreek niet meer actief. Hij werd op 20 januari 2018 uit de raad van bestuur van de vzw rond de Al Ihsaanmoskee gezet – de raad van bestuur mag je niet verwarren met het comité. Sindsdien is hij niet meer actief. Hij werd niet alleen buitengezet, ook zijn lessen en zijn lezingen werden stopgezet. Eind 2018 werd die man terug actief in die moskee gedurende twee maanden, van eind december tot begin februari. Daarna stopten alle activiteiten met die man.

Er is dus een felle reactie geweest op de eerste persoon, die ook door de Moslim-executieve is geschorst, die men heeft gescreeud, die op een zeker moment een verklaring op eed heeft afgelegd dat hij zich behoorlijk wil en zal gedragen en dat hij zich conformeert aan onze regels. Sindsdien is hij actief gebleven in die moskeeën. Zijn preken worden op voorhand door het comité bekeken en worden ook gepubliceerd en nagelezen. Van die persoon zegt de Staatsveiligheid dat er geen probleem is.

De tweede persoon, die blijkbaar onmiddellijk na het incident van 2017, uit de moskee is verwijderd. Hij was onder meer vertaler van die preken, en wordt door de Staatsveiligheid als salafist omschreven, zonder verdere specificatie. Is hij een religieuze salafist, een politieke salafist of een jihadist, dat wordt niet gezegd, maar hij wordt wel benoemd als een mogelijke vector die extremisme in de hand werkt. Logisch dus dat op zo'n moment bij de minister van Binnenlands Bestuur de alarmbellen afgaan. Die man is in januari 2018 verwijderd uit die moskee, maar gaf er eind 2018 gedurende twee maanden een aantal lessen, die vanzelfsprekend ook in het tweede rapport van de Staatsveiligheid de aandacht hebben getrokken.

Dat is de stand van zaken. Dat is wat ik op dit moment weet. Ik ga hierover op korte termijn nog een gesprek aangaan met de Staatsveiligheid. In de korte periode dat ik minister ben, heb ik al contact gehad met het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse (OCAD), weliswaar niet specifiek over dit dossier, maar in het algemeen. Ik wil ook een gesprek hebben met de Staatsveiligheid.

Zijn er op basis van wat nu voorligt en van het erkenningsbesluit op dit moment indicaties of harde feiten die je kunt aanhalen om die erkenning op dit moment wel of niet in te trekken? Dat wil ik nog in beraad houden. Maar ik wil wel eerst nog meer informatie over de rol van die tweede persoon.

Ik zal daarover een brief schrijven naar de moskee en de Moslim-executieve. Ik wil ten eerste weten wat de precieze rol van die man in de moskee was. Ten tweede wil ik ook weten wat zijn rol als organisator van die lezingen was. Ik wil een volledig dossier om in alle sereniteit en in alle helderheid en transparantie een oordeel te kunnen vellen.

Dat is de positie die ik in deze dossiers zal innemen. Ik begrijp dat men graag krachtige signalen wenst. Ik zal daarin ook krachtig handelen, maar altijd conform de wet en op basis van helderheid.

Dat brengt me tot het bredere luik. Waar wij nood aan hebben, is een veel duidelijker kader dan we vandaag hebben. Dat staat ook heel duidelijk in het regeerakkoord. Dat kader plaatst zich in de lijn van het rapport-Torfs, waarbij we

met duidelijkere en vooral objectieve criteria kunnen werken. We kunnen daardoor ook meer doen dan het huidige binaire verhaal toelaat: erkennen of niet erkennen. We krijgen een meer gedifferentieerd handelingskader, waarbij ook de informatiepositie van de minister van Binnenlands Bestuur versterkt wordt. Ik denk dat het heel belangrijk is dat als we over de erkenning van geloofsgemeenschappen of over problemen bij geloofsgemeenschappen discussiëren, we dit op een geobjectiverde manier kunnen doen, met accurate informatie.

De informatiestroom van onder meer de Staatsveiligheid, maar ook van andere veiligheidsdiensten naar de bevoegde minister, moet versterkt worden. De informatiestroom vanuit de lokale integrale veiligheidscellen (LIVC's), maar ook vanuit de Local Task Forces (LTF's) – waar veiligheidsdiensten zitten die vaak meer en betere informatie hebben dan sommige andere veiligheidsdiensten – moet worden verbeterd. Dat is ook de reden waarom we in ons regeerakkoord over een bestuurlijke informatiedienst spreken. Waarom hebben we die nodig? We hebben die nodig om die geloofsgemeenschappen die op een positieve manier aan het werk zijn – en die zijn er – beter te kunnen beschermen tegen externe kritiek. Tegelijkertijd kunnen we tegen de geloofsgemeenschappen die niet goed aan het werk zijn, die zich niet aan de afgesproken spelregels houden en het kader waarbinnen de erkenning plaatsvindt niet respecteren, kordaat en onderbouwd optreden.

Zo kunnen we, om het met andere woorden en wat oneerbiedig te zeggen, het kaf van het koren scheiden. Dat is in dezen heel belangrijk. Dat creëert ruimte voor de mensen die hun geloof binnen het kader van onze westerse samenleving willen beleven. Het zal ook een duidelijker signaal vormen voor de mensen die denken dat ze buiten dat kader kunnen blijven staan. Binnen dat kader wil ik werken. Dat vraagt de volgende weken en maanden veel informatievergaring, waarbij we de informatie moeten stroomlijnen en versterken, de bestuurlijke informatiedienst moeten uitbouwen en een geobjectiverde en evenwichtige aanpak van dit dossier moeten ontwikkelen.

Samengevat: er ligt veel werk op de plank. Er ligt hier een heel concreet dossier voor mij. Dat is voor mij al helderder geworden. Ik wens nog een antwoord op een aantal bijkomende vragen over die tweede persoon. Op basis van die antwoorden zal ik een onderbouwde beslissing nemen binnen het kader dat ik heb. Dat is heel binair: erkennen of niet erkennen.

Ik wil nog een belangrijke opmerking maken: ten aanzien van geloofsgemeenschappen zijn er twee dimensies van problemen. Er kan een potentieel veiligheidsprobleem zijn. De discussie over erkennen of niet erkennen is dan onvoldoende. Want de niet-erkende geloofsgemeenschap blijft bestaan. De dimensie die daar speelt, is of de veiligheid van de staat in gevaar komt, of de veiligheid van mensen op het spel staat. Daarvoor moeten we andere instrumenten ontwikkelen. Voor alle duidelijkheid: dit is hier niet het geval.

Daar kan ik al formeel in zijn. Het is geen acuut veiligheidsprobleem dat zich hier voordoet. Het gaat hier om een potentieel maatschappelijk probleem. Het gaat om een organisatie die een erkenning heeft van Vlaanderen, en de vraag is of die beantwoordt aan de erkenningscriteria, of die zich op een voldoende mate inschakelt binnen onze samenleving, dan wel of die zich door haar acties buiten het Erkenningsbesluit van de Vlaamse Regering zet. Dat is ook een juridisch probleem. En om daar alle elementen te hebben, heb ik antwoord nodig op de vragen. Ik ga die vragen stellen. Ik ga op korte termijn die antwoorden opvragen. Ik ga dat binnen enkele weken proberen af te ronden. Dus voor het einde van dit jaar, ten allerlaatste, zal er van mij een duidelijke uitspraak zijn over dit dossier.

Ik hoop dat ik in mijn chronologie een beetje duidelijk ben geweest voor mensen die het dossier misschien wat meer vanop afstand volgen.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, bedankt voor de voorgeschiedenis, die mij weliswaar bekend was. Anders zou ik deze vraag uiteraard ook niet gesteld hebben.

Dat u zich gaat informeren, daar kan ik nog begrip voor opbrengen. Maar er is ook een Vlaams gezegde dat zegt: van uitstel komt afstel. Ik stel vast dat toenmalig minister Homans al nagelaten heeft om een beslissing te nemen op basis van de nochtans door haar opgestarte procedure, op basis van een aantal elementen waarvan zij zelf zei: "Dat is een flagrante inbreuk op de erkenningscriteria, en daarom start ik de procedure tot opheffing van de erkenning."

U kent al die elementen. U hebt die nu ook nog eens herhaald. Die zijn in mijn ogen meer dan voldoende om te zeggen dat er iets fundamenteel mis is met deze moskee. Er is een imam actief die tijdens de preek oproept om vrouwen te tuchtigen indien zij ongehoorzaam zouden zijn. Er is ook een vertaler actief, een man die zeven jaar lang bestuurslid is van diezelfde islamitische geloofsgemeenschap, een man die erom bekend staat op zijn sociale media salafistische posts te delen en goed te keuren. Het bestuur van de moskee en de hele lokale geloofsgemeenschap zijn van die twee elementen op de hoogte, en toch blijven die mensen actief in de moskee, al dan niet met een korte schorsing, al dan niet na het ondertekenen van een of ander flauw documentje, dat dan een verklaring op eer is waarin men zegt: alles wat ik hier in het verleden heb gezegd, trek ik terug, en ik zal het nooit meer opnieuw doen.

Ik denk dat u daarmee voorbijgaat aan het elementaire feit dat er hier niet alleen een groot en acuut maatschappelijk probleem is, maar ook een potentieel veiligheidsrisico. Want mensen die salafisme prediken en goedkeuren, horen wat ons betreft niet thuis in onze samenleving. Die horen zeker niet thuis in een moskee die gesubsidieerd wordt met Vlaams belastinggeld.

Daarnet ging het hier over een flauwe, onnozele reclamecampagne. Er werd toen, terecht, gezegd dat die campagne ingaat tegen vrouwenrechten en dat we hier allemaal aanvoelen dat dat niet kan. U hebt daar ook kritisch over getweet. Dat mag, wat mij betreft. Maar u tweet niet kritisch wanneer een imam in een moskee oproept om vrouwen te tuchtigen. Daar stel ik mij toch wel vragen bij. Ook nu, in uw eerste repliek, kunt u niet zeggen dat u daar afstand van neemt en dat er voor u voldoende bezwarend materiaal is om de erkenning van die geloofsgemeenschap in te trekken, omdat ze nu eenmaal een inbreuk is op de erkenningscriteria die door de Vlaamse Regering zijn uitgevaardigd. Als wij spelregels opstellen, dan is het ook wel de bedoeling dat iedereen zich aan de spelregels gaat houden, en als dat niet het geval is, als er een inbreuk wordt gepleegd op die spelregels, dat die mensen dan ook met een gele kaart, of een rode kaart in dit geval, bestraft worden.

Als u het ernstig meent met uw regeerakkoord, om naar striktere regels te gaan in het kader van de erkenning van geloofsgemeenschappen, moet u niet alleen striktere regels uitvaardigen, maar moeten vooral de regels die er nu al zijn en de striktere regels die er mogelijk nog gaan komen, nageleefd worden. En als dat niet het geval is, moet u ook streng en gepast optreden.

Er is de hele voorgeschiedenis, die u geschetst hebt, en er zijn de rapporten van de Staatsveiligheid. In het tweede rapport van de Staatsveiligheid wordt gezegd dat zij niet van mening zijn dat de salafistische onderwijsactiviteiten gestopt zijn in de moskee.

Men is er niet van overtuigd dat die gestopt zijn, die zouden mogelijk verder kunnen worden onderwezen. Op basis van al die elementen denk ik dat u over

voldoende materiaal beschikt om over te gaan tot de intrekking van de erkenning van deze moskee.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Ik dank de vraagsteller om het thema nog eens op de agenda te zetten. Het was trouwens de N-VA-fractie in Leuven die in 2017 de preek waarin werd opgeroepen om in bepaalde omstandigheden je vrouw met een kleine stok te kunnen slaan, effectief heeft aangekaart en de bal aan het rollen heeft gebracht.

Ik vind dat de minister een goed antwoord heeft gegeven met het schetsen van de feiten. Immers, de conclusie van onder andere het stadsbestuur van Leuven was dat er effectief geen acuut veiligheidsprobleem is. Dat zijn feiten waarin mijn fractie zich kan vinden. Er is wel – en dat vind ik minstens even belangrijk – een echt samenlevingsprobleem. Wanneer iemand oproept tot zulke feiten, dan vind ik dat een probleem. Wanneer de heer Janssens zegt dat de minister daar niet over getweet heeft, dan is dat een beetje oneerlijk als ik dat zo mag zeggen, want de minister was in 2017 niet in functie toen dat is gebeurd. Uit de uitleg die de minister heeft gegeven, blijkt duidelijk dat deze feiten niet door de beugel kunnen.

Wanneer u zegt dat u de feiten goed wilt onderzoeken, kan ik daarmee leven. Voor mij zijn een aantal vragen wel onbeantwoord gebleven. U hebt geschetst wat de historiek is van die eerste persoon en welk traject met die persoon is gelopen. Maar die tweede persoon, die hulpimam of vertaler, is inderdaad zeven jaar bestuurslid geweest, en vijf jaar secretaris van de vzw, die heeft allerlei soorten banden met het bestuur van de moskee. En toch komt het bestuur van de moskee in de gemeenteraad van Leuven getuigen dat het in nul en generlei mate op de hoogte was van het feit dat die persoon een salafist was en salafistische ideeën verspreidde binnen de moskee. En dan rijst bij mij een nog grotere vraag, namelijk hoe men al die feiten rijmt. Wij willen ons enkel baseren op feiten. Wanneer u zegt dat er lokale erkende geloofsgemeenschappen zijn zoals moskeeën waarmee goed kan worden samengewerkt wanneer die zich binnen het afgesproken kader houden, dan hebt u onze steun. U hebt onze steun, minister, wanneer u ook de pendant in uitvoering brengt. En die pendant is inderdaad dat wanneer wordt opgeroepen tot het slaan van een vrouw, ook al is dat symbolisch, dat wanneer een samenlevingsprobleem wordt gesignaleerd omdat er salafisme wordt onderwezen, daar ook keihard tegen wordt opgetreden.

De vorige keer dat ik hier ben tussengekomen, heb ik er inderdaad voor gepleit – en ik ben blij dat ook in het regeerakkoord te lezen – dat er een spectrum van sancties zou komen voor toekomstige feiten, die zich hopelijk niet zullen voordoen, maar dat het instrumentarium van de Vlaamse Regering niet gewoon binair is. In dit geval moeten we een duidelijk signaal geven, de feiten zijn wat ons betreft al redelijk duidelijk, ik heb gehoord dat de minister zich nog verder zal informeren. Ik ben blij dat er een Vlaamse screeningsdienst komt die de kakofonie aan informatie die de minister vandaag ontvangt, zal proberen te stroomlijnen.

Toen we dit debat de vorige keer hebben gevoerd in de commissie ad hoc, heeft de salafistische organisatie Tasfiya Wa Tarbiya haar website en Facebookpagina offline gehaald, vandaag is die opnieuw actief. Als ik u was, zou ik daar zeker eens opnieuw naar kijken.

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Minister, ik dank u voor het uitvoerig overzicht van de feiten waaruit blijkt dat het toch allemaal iets genuanceerder is dan door sommigen wordt voorgesteld. Eén ding is wel duidelijk: het is een goede zaak dat we

geloofsgemeenschappen erkennen in dit land, dat geeft ons immers de kans om er ook controle op uit te oefenen, en dat is cruciaal.

Het is ook goed dat de erkenningscriteria zullen worden aangescherpt. Dat is goed voor de samenleving, die we op deze manier beter kunnen beschermen tegen radicalisme en religieus fundamentalisme. Anderzijds is het ook goed voor de moskeeën en de geloofsgemeenschappen zelf, omdat ze dan duidelijke regels kennen waaraan ze zich moeten houden en ook het vooruitzicht krijgen dat, als ze zich eraan houden, ze erkend kunnen worden. Het is belangrijk dat we dat duidelijk meegeven, want door de erkenning geven we ook de kans om te controleren. Ik denk niet dat iemand van ons het alternatief wil. De dag dat we stoppen met erkenningen, geven we de baan vrij voor garagemoskeeën, waar we totaal geen vat meer op hebben. Dan pas zullen we echt een probleem hebben in onze samenleving.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Minister, ik dank u voor uw uitgebreide en zeer evenwichtige toelichting, als ik dat zo mag zeggen. Het is heel goed dat u nog een beetje de tijd neemt en dat u vragen die nog opheldering vergen, zult proberen te beantwoorden. Als ik het goed heb begrepen, is het voor u ook nog niet helemaal duidelijk wat de rol van de vertaler precies was.

Vanuit de stad Leuven, vanuit de gemeenteraad, hebben we gevraagd dat u in overleg zou treden met de moskee. Een brief kan daar een eerste aanleiding toe zijn. Indien het antwoord nog niet zou volstaan, zou ik u vragen om ook echt eens te praten met die mensen. Dat heeft in augustus in de commissie Veiligheid van de stad Leuven heel wat zaken helderder gesteld.

Er zijn inderdaad twee problemen die zich zouden kunnen voordoen: een veiligheidsprobleem en een samenlevingsprobleem. Over dat veiligheidsprobleem hebt u, net als ik, vorige keer in een andere hoedanigheid gezegd dat de informatiefLOW beter kon tussen Staatsveiligheid en Vlaanderen, de gemeenten en allerlei veiligheidsdiensten.

Van eind december tot begin februari is er nog een en ander gebeurd. Als dat misschien allemaal wat sneller was geweten, dan had de moskee ook sneller kunnen ingrijpen. Ik heb uit onze commissie begrepen dat jongeren van de moskee aan een van hun leraars in het GO!, waarin zij alle vertrouwen hebben, hadden gevraagd om wat extra lessen te komen geven in de moskee. Zodra het bestuur van de moskee doorhad dat die man daar weer bezig was, hem de lessen opvroeg om te zien wat hij onderwees, maar wat hij weigerde, heeft men hem redelijk snel weer aan de deur gezet. Ze hebben dus eigenlijk gedaan wat ze moesten doen, maar dat moeten ze dan zelf maar in de brief duidelijk stellen.

Je kunt die twee maanden dat er misschien salafistisch onderwijs is gepredikt, lang of kort vinden. Wie zal het zeggen, want we waren er niet bij en hij heeft zijn lessen niet willen geven. In elk geval kunnen wij daar niet achter staan, laat daar geen twijfel over bestaan, maar de mensen van de moskee moeten ook de kans krijgen om zaken recht te zetten en moeten ook goed op de hoogte zijn. Misschien moeten zij zich er intern over beraden hoe zij dit in de toekomst kunnen vermijden – maar dat laat ik aan hen over.

Het samenlevingsprobleem dat zich zou kunnen voordoen, is er bij mijn weten in Leuven zeker niet, op dit moment ook zeker niet met die moskee. Ik verwijs naar een belangrijk evenement dat nog maar een tiental dagen geleden in Leuven plaatsvond, namelijk een interreligieuze viering georganiseerd vanuit de franciscanen. Zij herdachten een verhaal van honderden jaren geleden, waarin Franciscus met iemand uit de moslimwereld gesproken heeft. Er hangt een heel verhaal aan vast. Daarover loopt trouwens een tentoonstelling in Sint-Truiden. Dat verhaal, dat

dit jaar speciale aandacht heeft gekregen, is met een interreligieuze viering in Leuven in herinnering gebracht, samen met de Sint-Michielsparochie, deze moskee en de studentenmoskee.

Ik zie geen samenlevingsprobleem. Laten we hout vasthouden, maar ik vind dat wij op dit ogenblik in de stad Leuven zeer vredelievend met al die gemeenschappen samenleven. Ik hoop dat dat zo kan blijven en dat u een goede weloverwogen beslissing neemt tegen het eind van het jaar.

Collega van Vlaams Belang, u zegt dat van uitstel afstel komt. Minister Somers heeft heel duidelijk gezegd dat hij tegen het eind van het jaar een beslissing neemt. Hij kan niet duidelijker zijn. Dat zal dus niet uitgesteld worden. Ik heb er alle vertrouwen in dat minister Somers tegen dan een beslissing zal nemen. Ik hoop dat het een evenwichtige en juiste beslissing mag zijn.

De voorzitter: Mevrouw Moerenhout heeft het woord.

An Moerenhout (Groen): Ik kan mij alleen maar volmondig aansluiten bij mevrouw Brouwers. Minister, u zegt dat u met het OCAD en de veiligheidsdiensten gaat praten. U moet zeker ook met die betrokken moskee praten.

U bent vandaag minister. Ik wil u herinneren aan een van uw laatste woorden als parlamentslid. In de ad-hoccommissie, waar we dit dossier bespraken, hebt u zeer terecht gezegd dat er in het Vlaams Parlement een commissie voor deradicalisering is geweest. Een van haar adviezen was dat de moskeeën die samen met ons strijden tegen extremen, onze eerste bondgenoot zijn. Die moeten wij de hand reiken. Voor deze moskee moeten we inderdaad het veiligheidsbelang vooropstellen, zoals de heer Janssens daarnet zei, maar dan moet je al die adviezen bekijken die u correct hebt opgesomd. Vlaams-Brabant en Herent hebben geen advies gegeven, omdat ze geen informatie hebben. Het was niet van de moskee dat ze geen informatie kregen, mijnheer Janssens, maar van de toenmalige minister, mevrouw Homans. Vlaams-Brabant en Herent hebben geen advies gegeven, omdat ze geen informatie van de minister kregen, in tegenstelling tot wat onze minister vandaag doet.

Het advies van de stad Leuven stelt heel duidelijk dat de Leuvense politiekorpschef, de Federale Politie en de Leuvense politie geen enkele indicatie zien van veiligheidsproblemen, van oproepen tot geweld of van extremisme. Daarenboven is er de Staatsveiligheid die, zoals werd gecommuniceerd door minister Geens, absoluut geen risico ziet. Er is dus absoluut geen veiligheidsprobleem. Minister, dat hebt u gestaafd.

We weten ook dat die moskee de strijd tegen extremisme aanvoert, zelfs nog voor de aanslagen. Ze neemt dus allerhande initiatieven om de strijd tegen extremisme samen met ons te voeren.

Daanraast zijn er, zoals mijn collega van CD&V zeer goed heeft geschetst, verschillende initiatieven in Leuven waaruit blijkt dat het samenleven tussen de verschillende gemeenschappen goed verloopt. We hebben in onze stad een zeer grote samenhang.

Met deze drie heel belangrijke aspecten moet rekening worden gehouden. Ik ben vandaag blij, minister, want door uw relaas merk ik dat u zich wél hebt ingewerkt in het dossier. Ik ben blij dat u de adviezen van de stad Leuven ter harte zult nemen en op die manier een beslissing gaat nemen in het algemeen belang.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Dit is een zeer gevoelig maatschappelijk thema. Er bestaat rond dit thema heel veel polarisatie, in de brede betekenis van het woord. Er is een grote gevoeligheid in de samenleving, langs alle kanten. Het zal mijn taak

zijn om daar, als minister, niet alleen wat rust in terug te brengen, maar ook om stappen vooruit te zetten. Dat kan op basis van het samenlevingsmodel dat wij nastreven. Het is mijn vaste overtuiging dat de islam een plaats heeft in onze samenleving en dat moslims een volwaardig deel zijn van onze samenleving. Maar het is ook belangrijk dat we in die samenleving heel duidelijk zijn over de grondwaarden die we willen verdedigen. Het moet voor iedereen duidelijk zijn, ongeacht zijn afkomst, herkomst, geloofsovertuiging of levensbeschouwelijke overtuiging, dat we binnen dat kader functioneren. Ik ben ervan overtuigd, op basis van mijn lokale ervaring, dat heel veel mensen met een moslimachtergrond dat op een heel positieve en goede manier doen. Dat is mijn vaste overtuiging. Ik ben er ook van overtuigd dat een aantal mensen, moslims en niet-moslims ter linker- en ter rechterzijde, onze verlichtingswaarden met voeten treden. Het is belangrijk dat wie voor die verlichtingswaarden staat, die op een goede manier nastreeft.

Ik vind dat ik in dezen een benadering moet hebben die behoedzaam is in het afwegen van de elementen, die respect betoont voor het rechtskader, die rechtvaardig moet zijn en die niet ingegeven mag zijn door het proberen te stellen van het grote gebaar, maar die nauwgezet moet afwegen of hier al dan niet een probleem rijst. Daarom wil ik mij verder informeren. Ik zal daarin voor het einde van het jaar een beslissing nemen. Dat zal geen afstel worden. U kunt mij daarop afrekenen. Maar ik wil dit op een goede en evenwichtige manier doen.

Ik geloof niet dat we onze samenleving vooruithelpen door van erkenningen of niet-erkenningen politieke boksmatches te maken. Dat moeten verstandige, juridische afwegingen zijn die alle elementen in beeld brengen.

Voor mij is de Staatsveiligheid over de eerste persoon glashelder. Ik zal daarover de Staatsveiligheid opnieuw spreken, en ik zal een brief naar de moskee en de Moslimexecutieve sturen zodat ik meer informatie heb om op basis daarvan mijn beslissing te nemen. Maar de Staatsveiligheid is over die eerste persoon glashelder.

Het incident dat eind 2017 plaatsvond, de zin die toen werd gezegd, is inderdaad en zonder twijfel strijdig met onze grondwaarden. Mensen die zeggen dat het geoorloofd is om hun partner, hun vrouw, met een stokje te slaan -- hoe licht dat stokje ook is -- zetten zich buiten onze grondwaarden. Dat kan niet, dat is strijdig met het Erkenningsbesluit. Dat is voor mij heel duidelijk. Maar ik stel ook vast dat er naar aanleiding van dat incident in 2017 geen procedure tot intrekking van erkenning is opgestart. Ik begrijp de minister ook, want je kunt dit niet bij het eerste het beste incident doen. Je moet dit goed afwegen. Je moet het Erkenningsbesluit ook goed lezen: is er een fout gemaakt door de erkende moskee en door het comité, of heeft iemand anders die fout gemaakt? Hoe is men met die fout omgegaan? Hoe heeft men daarop gereageerd?

Het tweede verslag van de Staatsveiligheid wijst op een ander probleem in die moskee. Dat probleem wil ik beter in beeld brengen. Ik wil weten wat de rol van die man in de moskee is. Had hij daar een rol? Hoe was hij verbonden met de moskee? Op basis daarvan ga ik een besluit nemen. Dat zal altijd een moeilijk besluit zijn. Ik zal dat proberen te nemen in de context van de opdracht die ik als minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Gelijke Kansen en Inburgering heb. Ik denk dat dit traject niet eenvoudig is.

We moeten onze positie in Vlaanderen meer ten gronde versterken en we moeten betere informatie krijgen. We moeten die helderder hebben. Het gaat niet over eenmalige informatie, we moeten ter zake naar sterkere structuren zoeken. Dat is de weg die we de volgende jaren moeten bewandelen, zodat we het kaf van het koren kunnen scheiden, maar ook op dat koren kunnen inzetten. Met het kaf kunnen we niets doen, maar het koren zullen we nodig hebben om onze samenleving mee op te bouwen. Dat is de weg die ik in dit dossier zal proberen te bewandelen.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Ik denk dat dit dossier voor de nieuwe Vlaamse Regering een goede lakmoesproef kan zijn om te tonen of ze het ernstig meent met de aanpak van radicalisme, islamradicalisme en salafisme. Het is ook een lakmoesproef voor een regering die, aldus de minister-president, in haar regeerakkoord het signaal van de kiezer heeft willen vertalen. Een kiezer die dergelijke elementen van niet-integratie, van salafisme en radicalisme, in Vlaanderen absoluut niet wil en niet tolereert, en waartegen zeker moet worden opgetreden. Dit is ook een lakmoesproef voor een regering die in haar regeerakkoord heeft geschreven dat geen enkele religie boven de wet staat. Ik denk dat u voldoende elementen hebt. Ik kan er alleen maar van uitgaan dat uw informatieronde zal onderstrepen wat we tot nu toe weten, en dat is dat geen enkele moskee boven de erkenningscriteria mag staan. Dat is uw opdracht. Op basis van de rapporten – ook al zijn de twee adviezen van de Staatsveiligheid geen voorbeeld van helderheid – hebt u voldoende elementen om tegen de Vlaming te zeggen dat we dergelijke elementen van salafisme, van radicalisme in moskeeën, niet tolereren, en dat we zeker niet tolereren dat dergelijke moskeeën verder kunnen functioneren met Vlaams belastinggeld. In mijn ogen blijft voor u de enige opdracht dat u de erkenning van deze moskee intrekt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jeremie Vaneekhout aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de aanstellingsprocedure van gouverneurs – 38 (2019-2020)

VRAAG OM UITLEG van Kurt De Loor aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de benoeming van de provinciegouverneur van Oost-Vlaanderen – 61 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, een tweetal weken geleden kregen we het blijde nieuws dat er een regeerakkoord was, waar we allemaal al enige tijd naar uitkeken, maar nog geen 24 uur daarna kwamen er kleine artikels vrij in de pers – we weten zelf niet waar ze vandaan komen, misschien u of anderen wel – waarbij het nieuws begon door te sijpelen dat in vermeende, beruchte Atomaschriftjes opgenomen zou zijn dat de procedure die vorige legislatuur werd uitgewerkt voor de aanstelling van de provinciegouverneurs, op de schop zou gaan.

De regering-Bourgeois heeft de afgelopen legislatuur werk gemaakt van een objectieve selectieprocedure en op die manier geprobeerd komaf te maken met de politieke benoemingen van de gouverneurs. Die procedure bleek niet helemaal waterdicht – en dat is zacht uitgedrukt – toen in Oost-Vlaanderen Jan Briers met pensioen ging als gouverneur, maar men er helaas niet in slaagde om een opvolger te benoemen conform de procedure, met als gevolg dat de provincie al bijna een jaar zonder volwaardige gouverneur zit. Dat is toch niet een van de zaken waar de vorige regering het allerfierst op moet zijn. De toenmalige minister heeft hier in de commissievergadering van 12 maart meegegeven dat dit te wijten was aan het feit dat een van de drie coalitiepartners dwars lag. We kunnen vandaag vaststellen dat de coalitiepartners in deze regering dezelfde zijn als in de vorige legislatuur. We zijn uiteraard wel benieuwd. Het nieuws in de pers wekt bij ons wantrouwen op.

Het zal u niet verbazen dat wij tijdens de voorbije legislatuur voorstander waren en nu ook voorstander zijn van een objectieve procedure. We hebben dus een aantal vragen om te kijken hoe we hiermee verder gaan.

Zijn de geruchten correct, is wat we in de pers gelezen hebben correct? Zal er werk gemaakt worden van een ander type procedure? Gaan we terug naar de periode voor de objectieve selectieprocedure? Indien dat het geval zou zijn, wat is de impact op de lopende aanstelling van de nieuwe gouverneur in Oost-Vlaanderen? Hoe staat het met die procedure? Wanneer verwacht u dat Oost-Vlaanderen eindelijk opnieuw een volwaardige gouverneur zal hebben?

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (sp.a): Minister, ik moet eerlijk toegeven dat ik lang gewacht heb en lang getwijfeld heb om deze vraag te stellen, omdat het uw eerste week is. Ik dacht dat u waarschijnlijk heel veel vragen over u heen zou krijgen, maar ik vind ze toch belangrijk genoeg om ze in te dienen, omdat we als Oost-Vlamingen toch al meer dan een jaar wachten op een nieuwe gouverneur. Collega Vaneeckhout heeft het ook gezegd: ik denk dat de Vlaamse Regering op 26 oktober 2018 de eerste keer besproken heeft dat er een beslissing genomen moest worden. Maar tot op heden is die beslissing uitgebleven. Er was in de vorige legislatuur – in feite dateert het al van twee legislaturen geleden – de vraag om provinciegouverneurs niet meer politiek te benoemen, maar wel om een objectieve selectieprocedure uit de grond te stampen, die tegelijkertijd objectief en transparant is. Maar toen die procedure voor de eerste keer toegepast werd op de vervanging van gouverneur Briers, bleek dat dat toch niet van een leien dakje liep. Het ging dan ook mis. Onder andere de resultaten van de assessment voor de benoeming werden gelekt in de krant, en dat resulteerde in een politieke patstelling die tot op de dag van vandaag duurt. Collega Vaneeckhout heeft gezegd dat er geen volwaardige gouverneur is, maar ik wil hier toch onderstrepen dat de arrondissementscommissaris die momenteel waarnemend gouverneur is, de heer De Tollenaere, zich perfect van zijn taak kwijt.

Hoewel er in het Vlaams regeerakkoord met geen woord gerept wordt over het aanpassen van de selectieprocedure voor de benoeming van de gouverneurs, werd in de pers toch gewag gemaakt van het op de schop gaan van die procedure. Het is niet in de eerste de beste krant, het is in De Tijd dat we konden lezen dat er opnieuw gekozen zou worden voor politieke benoemingen.

Vandaar ook mijn vragen, minister. Wat is de stand van zaken in de procedure voor de benoeming van de Oost-Vlaamse provinciegouverneur?

Zal de Vlaamse Regering zich aan de huidige selectieprocedure houden, zowel wat deze aanstelling betreft als wat toekomstige aanstellingen betreft? Zo ja, werd er in het kader van de aanstelling van de Oost-Vlaamse gouverneur reeds een beslissing genomen? Zo neen, waarom is dat nog niet gebeurd?

De huidige objectieve selectieprocedure gebeurde op basis van een assessment. Ik had daar graag ook de voorlopige kostprijs van gekend, minister.

En tot slot: welke volgende stappen zullen u en de Vlaamse Regering nemen in dit dossier? Welke timing stelt u zelf voorop?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Mijnheer De Loor, ik ben blij dat u als goede socialist De Tijd leest. U begon heel verstandig, en ik was tevreden toen u zei dat u twijfelde om die vraag te stellen omdat ik nog maar een week minister ben. Het dossier van de provinciegouverneur is niet eenvoudig, want anders was er al lang een provinciegouverneur geweest. Het is een complex dossier, ook vanuit juridisch perspectief. Daarom

wik ik mijn woorden, omdat zo'n dossier een juridische dimensie en ook altijd partners heeft.

Het regeerakkoord over de rol van de gouverneur stipuleert dat de functie van provinciegouverneur steeds meer zal evolueren, naast de uitvoering van zijn federale taken, naar een actieve verbindings- en verzoeningsrol tussen de gemeenten en de Vlaamse overheidsdiensten die actief zijn in de provincie. Dat is een citaat uit ons regeerakkoord. We gaan daarover verder reflecteren.

Ik zal u een beetje teleurstellen met mijn antwoord, maar ik reken ook op uw begrip. Ik zal de komende dagen en weken aangrijpen om me dit dossier, ook juridisch, heel grondig eigen te maken en na te gaan wat de verdere stappen zijn om snel tot een door de Vlaamse Regering gedragen beslissing omtrent de aanstelling te kunnen komen. Vanzelfsprekend zal ik hier in de komende weken of maanden op terugkomen. Maar ik wil me eerst dit dossier, ook de juridische dimensie, goed eigen maken vooraleer daar uitspraken over te doen, uit respect voor iedereen die bij die procedure is betrokken. Dan zal ik in de schoot van de regering proberen te komen tot een doorbraak in dit dossier.

Ik begrijp al uw vragen en al uw pogingen om mij nu al uit mijn kot te lokken, maar ik zal dat niet doen. Ik ben zelf jurist van opleiding. Ik wil eerst het juridische dossier goed kennen, goed begrijpen en goed instuderen en dan een positie bepalen.

Mijnheer De Loor, u hebt ook naar een prijs gevraagd, en die kan ik u wel geven. De kosten voor het voeren van de procedure bedroeg 69.452 euro. Dat is een goede socialistische prijs.

De voorzitter: De heer Vaneeckhout heeft het woord.

Jeremie Vaneeckhout (Groen): Minister, uw antwoord was helaas wat ik had gevreesd. Ik heb niet lang nagedacht of ik deze vraag zou stellen, omdat ik dacht dat een minister met de bagage die u hebt, zich in een vraag over het al dan niet hanteren van objectieve procedures, zelfs in een week tijd kan inwerken.

Minister, uw antwoord stelt me daarom teleur, niet op het vlak van Oost-Vlaanderen. Ik begrijp dat dat ondertussen een complexe juridische casus is en dat u goed wilt afwegen hoe u daarmee verder moet gaan. Maar tijdens deze legislatuur komt er minstens nog een vervanging van een gouverneur. Daarover staat er niks in het regeerakkoord. Het lijkt me niet zo'n moeilijke vraag om op dit moment te beantwoorden. Bent u van plan en is de Vlaamse Regering van plan om het pad van de objectieve procedures te verlaten?

Dat is een zeer eenvoudige vraag. Ik heb vandaag geen complexere vraag willen stellen omdat ik u alle tijd wil geven. Daarom hoop ik dat u in uw bijkomend antwoord hierop nog kunt antwoorden. Dat lijkt me de meest fundamentele vraag over hoe uzelf en de Vlaamse Regering hiernaar kijken.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (sp.a): Minister, ik blijf op mijn honger zitten. Collega Vaneeckhout en ikzelf hebben een aantal vragen gesteld naar aanleiding van uitlatingen. Als minister bent u de Oost-Vlamingen en de Vlamingen een antwoord schuldig. Op den duur vrees ik ook voor procedures. Van de kandidaten die hebben deelgenomen, zijn er vijftien geschikt bevonden. Zij kunnen zich naar de Raad van State begeven wegens het stilzitten van de Vlaamse Regering.

De hoofdvraag blijft natuurlijk: zal de Vlaamse Regering vasthouden aan de objectieve en transparante procedure die in het verleden is uitgewerkt? Of wordt er

afgestapt, zoals we in De Tijd hebben kunnen lezen, van die objectieve procedure? Gaat u dan terug naar de tijd van de politieke benoemingen? Daarop krijgen we toch graag een antwoord, omdat u daarop nu al kunt antwoorden, los van het dossier van de Oost-Vlaamse gouverneur.

Voor de rest wordt het ook tijd dat daar een doorbraak in komt. Ons is het vooral te doen om de vraag of de objectieve procedure gehandhaafd blijft of niet. Wat gaat de Vlaamse Regering daarmee doen?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Ik begrijp dat u op uw honger blijft zitten. Jullie zijn redelijke mensen en begrijpen dat iemand die pas in functie is, toch wat meer tijd nodig heeft om moeilijke, complexe dossiers te bestuderen.

Mijnheer De Loor, u vreest procedures. Dat is net de reden waarom ik eerst het dossier grondig wil bestuderen en me wil inwerken voor ik welke uitspraak dan ook daarover doe. U vraagt om vast te houden aan de bestaande objectieve procedure. Objectiviteit kun je op verschillende manieren invullen. Uw vraag is heel concreet: houdt u vast aan de bestaande procedure?

Net omdat er zich binnen die bestaande procedure een probleem voordoet, wil ik eerst het dossier grondig instuderen om daar zinvol op te antwoorden. Ik wil weten hoe dat juist in elkaar zit. Ik wil daarin geen juridische fouten maken. Elke uitspraak die men doet in zo'n dossier, kan gevolgen hebben, ook op juridisch vlak. Ik wil dus eerst weten waar ik sta alvorens ik verderga. Ik zou van grote onzorgvuldigheid getuigen, mocht ik daar niet op die manier mee omgaan.

Nogmaals, ik ben een week bezig. Ik zal een paar weken nodig hebben, en dan kunt u mij daarover elke vraag stellen die u wenst en ik zal die met de grootst mogelijke openheid beantwoorden.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, ik heb alle begrip voor het feit dat u meer tijd nodig hebt. Ik zal niet enkel dit type van vragen stellen, ik denk dat het ook belangrijk is voor het parlement dat we het over andere dingen hebben en niet alleen over postjes, maar ik wil toch ook deze vraag stellen. Ik doe dat als een redelijk mens maar tegelijk als iemand die hier nog maar heel recent zit en dit toch wel heel merkwaardig vindt. Voor mij is dit echt iets waar ik met open mond naar kijk.

Ik denk dat ik niet zo'n moeilijke vraag heb gesteld: bent u als minister en is de Vlaamse Regering voorstander van een objectieve procedure voor de aanduiding van een provinciegouverneur? Daar is een heel eenvoudig antwoord op te geven, namelijk 'ja, eventueel willen we de huidige procedure herbekijken', maar dat doet u niet. Dat geeft mij het zeer merkwaardig gevoel dat die procedure inderdaad fundamenteel ter discussie staat. Ik denk dat op 26 mei de kiezer een bepaald signaal aan de politiek heeft gegeven door net afkeer te tonen van dit type politiek.

Ik hoop oprecht, en ik kijk uit naar het antwoord over enkele weken, dat transparanter zal zijn, dat u geen stap terugzet. Ik kan erin komen dat in de politiek alles traag gaat, maar ik zou niet kunnen volgen dat er een stap achteruit wordt gezet. De aanduiding voor een belangrijke functie van provinciegouverneur waarvan wij allemaal willen dat het iemand is die excelleert in die functie, moet op een objectieve manier gebeuren en niet via postjespolitiek en politieke benoemingen. Ik wil oproepen om die bezorgdheid mee te nemen naar de tafel van de Vlaamse Regering en los van de oplossing voor de Oost-Vlaamse kwestie te blijven kiezen voor objectieve procedures voor de aanduiding van die mensen.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (sp.a): Minister, het valt me inderdaad ook op dat u geen duidelijke uitspraken wilt doen over de vraag of de objectieve procedure en de transparantie in de toekomst behouden blijven, los van het Oost-Vlaamse dossier. Dat valt me op en maakt me ook een beetje bevreemd.

In de procedure die nu loopt, is ook een rol weggelegd voor dit parlement en voor de commissie. Ik hoop dat wij die rol zullen kunnen spelen in het dossier over de aanstelling van de Oost-Vlaamse provinciegouverneur.

Dit dossier is eerder al aan bod gekomen in de plenaire vergadering en in een aantal commissievergaderingen uit het verleden. Ik zal dit verder blijven opvolgen, want ik wil niet dat we worden teruggekatapulteerd naar het verleden.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.